

Egy új javaslat margójára...

A pénzügyminisztérium új javaslaton dolgozik. Új törvényjavaslaton, amely szükségességével és hasznosságával egy egész évtized óta itt kísért a fejünk fölött. Nem azzal kísért, hogy hiányzott, hanem azzal, hogy megvolt — és mégsem volt meg.

Az új házak adómentességéről beszélünk, amit eddig legalább öt törvény mondott ki, szabályozott, körülírt. Minden kormánynak eszébe jutott és minden kormány megszakította. Mintha csak minden kormánynak ez lett volna a kimondott célja: becsapni a polgárokat! Felbiztatni az amúgy is szűkös körülmények között élő állami hivatalnokot, kaszkádó kispolgárt, haszonra számító városi láztulajdonost: csak építs! Aztán, ha már építettél, a mi gondunk lesz, az adóhivatalok spóndja lesz, hogy a törvény figyelmen kívül maradjon, hogy számításaidban megcsalódj, hogy ne tudd törleszteni a házépítésre felvett bankkölcsönt s hogy a „saját házba” vetett brómód megkeseredjék.

Most az új kormánynak is eszébe jutott ez a törvény. Már dolgoznak a javaslaton. Tessék Whinni, örvendünk neki. De még jobban örüdenénk, ha nem volnának előttünk az eddigi tapasztalatok. Ha bizonyosak lehetnének abban, hogy ez végre komoly és megbízható jog lesz, mert a kormány tudja, hogy a házépítések megkönnyítése az a fogantyú, melynek segítségével nagyot, — de nagyot nyithat a munkanélküliség feszültségén. Ha tudnók, hogy a kormány is tudja: a kis és nagyipar szinte minden ága belekapcsolódik ebbe a munkába, amely egy háznak a karcsusodását eredményezi.

Ha tudnók, hogy a kormány is tudja: Csehországban például a kedvezmények egész hálója városrészeket építettek, csak azért, hogy legyen munka, forgalom, — s ennek nyomán kenyer és egy kis biztatás megnyugodjon a jövőben.

Ha tudnók, hogy Románia egyszer már csak a rossz, hanem a jó példát is leköpirozni.

n megbuknák...

Olvassuk azokat a tételeket, amiket a Gyergyóban abszolváló elemistások írás- és vizsgájára kiírtak Nicolae Diaconescu állam iskolai igazgató ur. Olvassuk, mert ez már így szokott lenni, olvasás közben magunk is úgy érezzük, hogy nekünk is vizsgáznunk kell, nekünk meg kell fejtenünk ezeket a tételeket, mert különben... hiszen igaz, rajtuk nem uralkodhatik ama fentnevezett Diaconescu ur, de mégis, ejnye, igazán egyen volna, ha nem tudnánk felelni, véletlenül ott ülnek azokban az iskolapadokban és hiába gyurnók a homlokukkal, szoritánok térdeink közé az ököket, gyöngyözne kövér izzadságcseppek a homlokunk, éreznék mégis, hogy ába minden, a szemünk már kék és vörös pöttyöket lát a levegőben, de nincs segítség, el kell buknunk, — mert, mert mi tudjuk megoldani a feladott tételt. Diaconescu ur fent trónol a magas kádán és rójja a szekundákat...

Hát igen ez az. Ami ott Gyergyóban történik s ami szelvény-hosszában történik mindenütt az országban, ahol kisebbik diákok ülnek az iskolapadokban, az azadista perverzítás tetőfoka, ami ellen büntetőparagrafusokat kellene fölvezetni.

Ököből szorul minden apának a keze, teljes joggal szorul ököből. Hát hogyan felelni az a gyermek olyan kérdésekre, amikből megbukna ő is, megbukna is, megbukna az állami hivatalnok 80 százaléka, sőt nem állunk jól a szellemi-tanítástól minden tagjára sem, mert megesszünk rá, hogy a magyar nyelv és irodalom tanára már elítélte a kamatos-kamatszámítás szavait, a számtantanár pedig nagyon farba jönné, ha a fanarioták uralkodó gazdasági, társadalmi és kulturális árszáiról kellene írásbeli dolgozatot írnia.

És ilyeneket kérdeznek elemistáktól! Elég volt már ebből. Elég volt már a helyi földi tanfanariotákból, akiknek alatta megelékelik a kulturát és kiszedik a gyermekek lelkét.

A Banca Generala ügye a kamara előtt

**Argetoianu: A Banca Naționala nem avatkozik a bajbajutott bank ügyébe
Románia és a Hoover-javaslat. Pártnyilatkozatok a felirati vitában**

Bukarest, június 27.

A kamara pénteki ülésén Trancu Jasi felszólalt a Banca Generala fizetéseket elutasító ügyében. A felszólalásra

Argetoianu azonnal válaszolt s kifejtette, hogy ámbár a bank bukása sajnálatos esemény és sok ezer kisbeteget érint, a nemzeti bank még sincsen abban a helyzetben, hogy a bukott pénzügyi intézet segítségére siethessen. Így tehát a Banca Nationala megvárja a kényszeregyezés lefolyását.

Ezután ugyancsak Argetoianu válaszolt Oromulu liberális képviselőnek a Hoover-javaslatról kapcsolatos interpellációjára. Románia a következő évben 240 millió lej értékű gépekben és egyéb anyagokban leszállítandó hadikárpótlást igényel Németországtól. Ennek a szállítmánynak elmaradása, illetőleg a készpénzben való fizetés kényszerítő körülménye az országra nagy megterhelést jelentene. A kormány vizsgálja fog arra, hogy Románia jogos érdekei a tárgyalások során ne mellőzessenek.

„Megcsináltam“

Többen kárhoztatták ezután a kormánynak azt az intézkedését, mellyel bezárta a minisztériumok kapuit a jogkereső közönség, az ügyvédek és hírlapírók előtt. Argetoianu válaszában kifejtette, hogy a közönség nem hagyta dolgozni a hivatalokat. Az állandó minisztérium-járás sok visszaélésre adott alkalmat. Így például akkor, amikor ő liberális miniszter volt, nap-nap után tömegben jelentek meg nála a liberális képviselők, kezelt fogtak vele és eltávoztak. Kint azután azt mondták várokozó ügyfeleknek:

— Megcsináltam!

A kormány annak ellenére, hogy végre rendet akar teremteni a minisztériumokban, keresni fog valami méltányos megoldást.

A válaszfelirati vita szónokai

Ezután kezdetét vette a trónbeszéd vitája, melyhez elsőnek a német párt nevében Hans Otto Roth szólalt hozzá. Kijelenti, hogy a kormány nagy általánosságban számíthat a német párt támogatására. Azonban emlékeztetnie kell a kabinetet a németek kívánságaira, így elsősorban a közigazgatási autonómiára, az iskolakérdésekre, az államsegélyre, a nyelvhasználat problémájára és az agrárreform körül történt sérelmek orvoslására. Örvendetes jelenségnek tartja a kisebbségi államtitkárság felállítását, mellyel kapcsolatban reméli, hogy nem átmeneti intézkedés, melyet elsősorban az első politikai változás szele. Védelmébe veszi Brandsch Rudolfot, akit többoldról is támadtak a kamarában.

Mirto: a nemzeti parasztpárt deklarációját olvassa fel, mely a koronával szemben hódolatteljes bizalmat, a kormánnyal szemben súlyos bizalmatlanságot fejez ki. Hibáztatja, hogy a trónbeszéd kiemeli Románia „népeit”, mikor

Románia egységes nemzeti állam. A párt nevében megelégedésének ad afölött kifejezést, hogy a kormány az ország külpolitikáját a régi tradíciókhoz híven akarja tovább vinni.

Stere, majd a szociáldemokrata párt nevében Grigorovici szólaltak hozzá a trónbeszédhez, végül pedig Brandsch Rudolf kisebbségi államtitkár állt fel,

A Banca Generala fizetésbeszüntetése nem érinti Erdélyt

Brassó, június 27.

Lapunk más helyén részletesen beszámoltunk a Banca Generala fizetésbeszüntetése által előállott helyzetről. Itt csak arra szorítkozunk, hogy azokkal a hírekkel kapcsolatban, mintha a Banca Generala megrohanása az erdélyi piacra is súlyos kihatással volna, közöljük információinkat.

Eszerint a Banca Generala megingása semmiféle számottevő következménnyel az erdélyi piacra nem járhat. A Banca

hogy visszautasítsa Gogának azt a vádját, hogy ő megbízhatatlan.

A Lupta csudálkozva jegyzi meg, hogy Brandschnak egy ilyen váddal szemben önmagát kellett megvédelmeznie, ámbár Jorga kötelessége lett volna, hogy helyt álljon minisztere megbízhatóságáért. Vagy talán Jorga nem vállalja a felelősséget?

Generalának nem voltak sem jelentősebb betételei, sem jelentősebb adóssai nálunk és üzletköre kizárólag a regátura és a fővárosra terjedt.

A bankkal szemben nálunk, aítól kezdve, hogy fiókokat alapított, bizonyos tartózkodás nyilvánult meg és ez rányomta bélyegét egész itteni működésére.

Azok a híresztelések tehát, mintha a Banca Generala erdélyi vállalatokat is magával rántana, nem alapszanak a valóságos helyzet ismeretén.

Vége a politikai kabarézásnak...

Előzetes cenzurára kell bemutatni az aktuális témákkal foglalkozó színműveket Tanase mester is szájkosarái kap

Bukarest, június 27.

Idestova egy esztendeje, hogy a munka- és egészségügyi minisztérium kebelében működő népművelési igazgatóság (Educatia Poporului) rendeletet adott ki a szinpad előadásra kerülő drámai művek előzetes cenzura-kötelezettségéről, amely még működő előadások szabadságát is béklyóba kötötte. Ezt a kihatásait éppen kultura-ellenesnek bizonyult rendeletet ugyancsak a népművelési igazgatóság most újabb rendelettel toldja meg, amely tegnap jelent meg a hivatalos lap 47-ik számában s amely speciálisan az aktualitásokkal, tehát a jelen problémáival foglalkozó színművekre vonatkozik.

Az új miniszteri rendelet előírja, hogy

mindazok a revü-darabok, szinpad előadásra kerülő szkeccsek, könnyed vigjátékok, egyfelvonásosok, jelenetek, monológok, kabaré-számok stb., amelyek aktuális, időszerű témákat érintenek, előzetes ellenőrzésre mutatandók be a munka- és egészségügyi minisztérium népművelési igazgatóságának, illetőleg e hivatal megfelelő szerveinek.

Minden ilyes darabszöveget legalább öt nappal az első előadás előtt, két példányban be kell mutatni, amelyek közül egyik példány a hivatalnál marad, a másikat pedig az esetleges változásokkal és megfelelő engedély kíséretében visszaadják a bemutatónak.

Ez az előzetes ellenőrzés megtilt minden, az állami és egyházi intézmények ellen irányuló tendenciózus és illetlen támadást, bármilyen formába bujtatott szemérmatlenséget és illetlenséget, szóval mindent, ami sértheti a közérkölcset,

avagy a közrendet.

Az előzetes cenzurát minden tartomány székhelyén a népművelési felügyelőség gyakorolja. Erdélyt és a Bánságot illetőleg a Directia Educatiei Poporului kolozsvári speciális inspektora az, akihez ezek a színművek ellenőrzésre benyújtandók. Ugyanez a szerv a szinpad kivitelt is ellenőrzi.

Ezeknek az előadásoknak a megszegését az előadás betiltásával és a játszási engedély megvonásával, avagy a helyiség bezárásával büntetik.

Ha nem tévedünk, ennek a rendeletnek az éle elsősorban, Tanase mester néha csipős politikai szatirái ellen irányul.

Újra megkezdődnek a cseh-magyar keres- kedelmi tárgyalások

Prága, június 27.

A cseh kormány gazdasági bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy újra felveszik Magyarországgal a gazdasági tárgyalásokat. Az újonnan megkötendő magyar-cseh kereskedelmi szerződés alapjául a preferenciális rendszer szolgál.

Itélet előtt a Beza-téle merénylet bűnpöre

Bukarest, június 27.

Beza, macedón-román diák revolveres merényletének a bűnpöre a befejezés előtt áll. A bíróság végzett a tanúk kihallgatásával s a mai tárgyaláson már elhangzott a vádbeszéd is. Tekintve, hogy a vádlottakat több ügyvéd védi, ítéletre csak hétfőn kerülhet sor.

A háromszékmegyei Magyarpart intézőbizottsága napirendre tűzte a székely iskolai és vallási autonómia kérdését

Egy függő kérdés, amely már régen megoldásra vár

Brassó, június 27.

Egészen véletlen, hogy ez a kérdés éppen most kerül ilyen határozott formában a magyar közvélemény elé, amikor Maniu Gyula visszavonulása sokak előtt a családott erdélyiek önmaguk felé fordulásának a színeiben tűnik fel. A székelyföldi vallási és iskolai autonómia kérdése, amit a párisi egyezmény 11. szakasza leszögez a kisebbségek javára, az impériumbálozás óta állandóan foglalkoztatta az erdélyi magyarság fizikai létét és hogy ez a belső és egyelőre háttérben maradó küzdelem nem vert nagyobb hullámokat, annak az oka abban volt, hogy a kérdés körül felmerülő problémákat maga a magyarság sem tudta meg a maga szempontjainak egyeztetésével kielégítően megoldani. A küzdelem tehát, ami a „székely autonómiáért” folyt, a magyarság belső vajdása volt s mint ilyen, nem tudott eddig olyan erőteljes lendületet venni, hogy követelőző lépéssel fel az államhatalommal szemben, bár

a magyarságnak erre kifejezetten jogot ad a fent idézett párisi egyezmény megjelölt szakasza.

Az idő azonban halad és sok mindent kiérlel. Mi nagyon is hajlandók vagyunk azt hinni és állítani, hogy a romániai magyarság életében döntő fordulat érkezett el. A háromszékmegyei magyarpart intézőbizottsága ülésének tárgysorozata rá tűzte a székely iskolai és vallási autonómia kérdését. Ez az első eset, amikor a romániai magyarság elismert politikai szervnek egyik hivatalos fóruma nyíltan felveti és nyíltan tárgyalja a nagy horderejű kérdést.

A közvélemény tájékoztatásul közlünk, hogy a napirendetűzés főmozgatója Molnár Dénes dr., kézdivásárhelyi ügyvéd, aki a háromszéki magyarság politikai, kulturális és társadalmi harcában eddig is vezérszerepet vitt. Az intézőbizottsági ülés, amely elé fokozott érdeklődéssel tekinthet az egész romániai

magyarság, június 29-én lesz Sepsiszentgyörgyön.

Molnár Dénes dr. a benyújtott indítvány indoklásában részletesen kifejti a maga álláspontját javaslatával, mely szabályos megfogalmazásban így hangzik: „Háromszékmegyei magyarpartja ragaszkodik a párisi egyezmény 11. szakaszában biztosított székely autonóm iskolák megvalósításához s ennek érdekében az összes illetékes politikai és egyházi ténnyezőket a megfelelő lépések megtételére kéri fel.”

Egyszóval: Háromszékmegyei magyarsága elérkezettnek látja az időt arra, hogy megkezdődjen a kormányhatalommal való harc az ugynevezett „székely autonómia” kikövetelésére.

Molnár Dénes részletes indoklásának legalább vázlatos ismertetése szükséges már csak azért is, hogy a magyar közvélemény egységes állásfoglalása a kérdés körül kialakulhasson.

Hátrány-e az összmagyarságra a „székely autonómia”?

A párisi egyezmény 11. szakasza az ugynevezett székely-magyarságnak vallási és iskolai téren helyi autonómiát biztosít. Ugyanezen egyezmény 9. szakasza az ország más részeiben lakó magyar kisebbségnek „saját költségükön” biztosítja az iskolák létesítését, igazgatási és felügyeleti jogát. Mindkét autonóm jellegű szabályozás elismeri a magyarság iskolajogát azzal, hogy a megszabott formában fenntartott iskolákban saját anyanyelvüket szabadon használhatják, vallásukat szabadon gyakorolhatják.

A következőzés világos: a kétféle magyar iskola között a különbség az, hogy a székelyeknek adott vallási és iskolai autonómia a teljes és kizárólagos magyar tannyelvű iskolák létezését és az állami költségvetés keretében való fenntartását, sőt ennek kötelezettségét jelenti.

A párisi egyezmény 10. szakasza az elemi állami oktatás keretében is kötelezi a román államot, hogy

még az olyan román városokban és kerületekben is, ahol a nem román anyanyelvű népeknek jelentékeny arányban laknak, a gyermekek saját anyanyelvükön tanulhassanak.

Ez a rendelkezés is világos és félreérthetetlen. A mai helyzet viszont?

A mai helyzet az, hogy az összmagyarság, beleértve a Székelyföldet is, még azokat a jogokat sem élvezi teljességükben, amiket a nem egytömegben élő magyarság javára biztosít a párisi egyezmény. Az egyházak nagy erőfeszítésekkel tartják fenn meglevő iskoláikat. Az állam segély minimális, bár a párisi egyezmény arra kötelezi az államot, hogy a székelyföldi iskolai és vallási autonómiát az „állami költségvetés keretében” biztosítsa. Az egyházak vállairól óriási terhet venne fel ennek a kiharcolása anélkül, hogy bármilyen más irányban jogfeladást jelentene. A rendelkezésre álló erőket mind a többi magyar iskola fenntartására fordíthatják, olyan mértékben és olyan feltételekkel, ahogyan azt a párisi egyezmény megszabja.

A HELYES UT

Molnár Dénes szerint a helyes utra való térés a következő feladatok elé állítja a magyarságot:

1. Meg kell állapítani a székelység közületei (egyház, egyesületek stb.) által fenntartott iskolák típusát, vagy típusait.

2. A típusok közé fel kell venni bármelyik felekezeti egyházi jellegű iskoláit. (Római katolikus, református, lutheránus, unitárius.) Ezek lennének a székely autonóm iskolák.

3. Vegyes lakosságú területeken az iskolákat „felekezeti székely autonóm

iskola” címén kellene besorozni a székely autonóm iskolák közé.

4. A középfokú és történelmi, néhány esetben több évszázados múlttal bíró iskoláink közül azokat, amelyek a történelmi Székelyföldön vannak, az állami adók és állami költségvetés terhére arányos számban tartanók fenn és igazgatnók a létesítendő székely autonóm szerv segítségével, természetesen a kiadott állami jus inspectionis szemellett tartásával. Az ország többi részében lakó magyarság számára az egyházi központi költségvetések terhére maradnak meg a jelenlegi felekezeti közpiskolák, természetesen arányos elosztással, a rendelkezésre álló alapok figyelembevételével. Ezeket az iskolákat az illetékes egyházi szervek igazgatnák az állami jus inspectionis fenntartásával.

5. Az iskolákban a tanítás nyelve magyar. A román nyelvet a közpiskolákban tanítsák csak olyan mértékben, hogy a közpiskolákat elvégző ifjú írásban és szóban elsajátíthassa az állam nyelvét.

6. A párisi egyezmény 10. szakaszában említett városokban és községekben, bárhol is legyenek azok a történelmi Székelyföldön kívül, tehát a Regálban, vagy Moldovában, az állami iskolákban magyar nyelven oktassák a magyarokat, természetesen a román nyelvnek kötelező oktatása mellett.

7. A párisi egyezmény 10. szakaszában jelzett területeken joga legyen bárki magánembernek, egyházi, társadalmi, ipari, kereskedelmi vagy gazdasági egyesületnek ahhoz, hogy nyilvános jellegű és államérvényes bizonyítványok kiadására jogosító bármilyen fokú és

jellegű magániskolát fenntartani magyar tanítási nyelven, de állami ellenőrzés és a román nyelv kötelező oktatása mellett.

8. Az államnak kötelessége arányosan támogatni az összes magán és egyházi iskolákat azokból az összegekből, amiket a közpályon terhére állami, községi vagy más költségvetésekben nevelési és jótékony célokra fölvesz és azokból a taxákból is amiket ilyen célokra a magyarságtól is éppen úgy fölhajt, mint a többségi néptől.

9. Az államnak kötelessége visszaadni a magyarságnak az összes elvett iskoláépületeket és azokat is, amiket a kisebbségi népek terhére építetett, a székely autonóm területen egészben, a vegyes lakosságú területeken legalább részben. Az államnak joga van állami iskolákat emeltetnie akárhol, de mindig csak a saját és nem a kisebbségi lakosság terhére.

Minderre jogot ad a párisi egyezmény, csak ki kell harcolni.

A LEGFELSŐBB AUTONÓM SZERV

Molnár Dénes javaslatára szerint az a legfelsőbb autonóm szerv, amely a magyarság kulturális (iskolai és vallási) irányítását a kezében tartaná, Kolozsváron, vagy Marosvásárhelyen székelhetne és a kolozsvári tartományi igazgatóság kerületén belül teljes jogkörre lenne a párisi egyezmény 11. szakasza alapján. A legfelsőbb szerv intézőbizottságának tagjai lennének a székely területeken levő legfelsőbb egyházi méltóságok, vagy ezek kiküldöttei, továbbá minden megye egy-egy székely kiküldöttje, akit a megyei tanácsok választanának mindazokon a helye-

ken, ahol a történelmi székelység lakik vagy ahol székely társaságok működnek (Csik, Háromszék, Kisküküllő, Nagyküküllő, Brassó, Torda, Alsófehér, Hunyad és Kolozsmegyék jöhetnek szóba.)

Molnár Dénes tervezetét mi csak vázlatosan közöltük annak a bizonyítására, hogy a Háromszékmegyében felmerülő haj figyelemreméltó felkészültséggel kezdte meg a harcot ennek a most már egyre aktuálisabb problémának a megoldására. Semmiképpen sem akarunk hétfői intézőbizottsági ülésnek elébe venni, mégis az az érzésünk, hogy a belpolitikai helyzet alkalmasnak látszik a gyakorlati eredmények kiharcolására. Az a legfelsőbb kulturális szerv, mit Jorga tervezete a magyarságnak engedélyezni akar inkább lehetne az, vagy olyasmi, am Molnár Dénes tervezete felvázol, mint romániai magyarnyelvű egyetem kilátása, ha helyezett csillagot, de gyakorlati értelemben bizonytalan értékű ajándék.

A kacagó Bukarest

Bukarest, június 27.

Szin: A miniszterium lezárt kapu előtt levett kalappal megáll a bukaresti polgár.

Polgár: Kérem szépen, úgy hallottam, hogy mátol kezdve nem szabad bemenni miniszteriumba és csak kérvényekre kapunk ezentul válaszokat. Tessék megmondani, hogy hol kell a kérvényeket beadni?

Portás: Erre a kérdésre nem válaszolhatok. Adjon be egy kérvényt és a kérvényre vonatkozó választ megkapja Monitorul Oficialban....

Szin: Argetoianu dolgozószobájában Maniu Gyula lemondása után, új tervet tervezetett díktál.

Argetoianu: ...írja csak kisasszony! Első paragrafus: A pártvezérek és pártfőnökök semmilyen körülmények között sem válhatnak meg az aktív politikától. Második paragrafus: Ellenben kötelesek tovább működni a kormány által előtervezett belül....

Az Adeverul írja: Az egyik miniszter autóját a garázsban javítják, tekintve, hogy súlyosan megsérült, amikor egy nővel Szinaja felele bogott....

A garázs tulajdonosa mélabusan megjegyzi:

— Ugy látzik a miniszteri automobil használati rendszerében semmi sem változott, csak a nők....

Széleskörű autonómiát követel Elzász-Lotharingia

Strassbourg, június 27.

Az elzászi autonómpárt és a demokrata párt egyes tagjai bizalmas értekezést tartottak, amelyen kimondották, hogy új erőteljes harcot kezdenek Elzász-Lotharingia autonómiájának a kiharcolásáért. A bizottság részletes tervezetét dolgozott ki a regionális kormányzat ügyében.

Kiszivárgott hírek szerint az elkészült tervezet széleskörű autonómiát követel, az ellenére, hogy a szövetségben az autonómia gondosan elkerülték.

Tricoline

A SELYEM RIVALISA

A valódi „TRICOLINE” anyagból készült ingek, gallérok és pizsamák kényelmesek, elegánsak és tartósak. A felülmúlhatatlan minősége és a rendkívüli izléses mintázata sem a mosásban, sem a hosszas viseletben nem változik. Kitűnőek, tetszetősek és tartósak.

A valódi anyag szélén ott látható a „TRICOLINE” embléma. A valódi Tricoline anyagból készült fehérneműn rajta van a „TRICOLINE” címke.

A MANCHESTERI „WEMCO” CÉG EREDETI KÉSZÍTMÉNYE.

Kizárólagosság Románia részére:

GOLDSTEIN & ORENSTEIN
GALAȚI BUCUREȘTI

Megnyílt! Szig. 200 Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143

(a Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.

Egyágyas szobák 100—120 lejig, kétágyas szobák 140—160 lejig, beleértve az összes illetékeket. Modern konyeem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Heves vita után a francia kamara jóváhagyta a Laval-kormány magatartását a Hoover-javaslat ügyében

Az Unió külügyminisztere is elindult Európába

Washington, június 27.
Az Unió külügyi hivatala tegnap délután közzétette a francia kormány hivatalos válaszcijegyzékét Hoover elnök moratórium-javaslatára. Az általunk már ismertett válaszcijegyzék általános hangja lapján a Fehér Házban biztosra veszik Párisban való megegyezést, különösen jután Mellon pénzügyminiszter most személyesen tisztázza a francia kormányval a részletkérdéseket.
A francia válasszal egyidejűleg nyilvánosságra hozták az olasz követőtől átvett második jegyzékét is, amelyben Mussolini kormányja kijelenti, hogy Hoover moratórium-javaslatát hajlandó július elsejéi hatállyal teljes mértékben és ányátalanul végrehajtani.
A belga kormány valószínűleg csak étfőn válaszol Washingtonba, kívárvá yenformán a francia fenntartások elintézését. Belgium ugyanis Franciaországhoz hasonlóan ragaszkodik ahhoz, hogy Németország a moratóriumos esztendő folyamán is fizesse neki a Young-fizetések eltétlen részét.

A FRANCIA KAMARA DÖNTŐ ÜLÉSE

A francia kamara egyébként egész tegnap esti ülését a Hoover-javaslatnak szentelte. Laval miniszterelnök felolvasta előbb az amerikai moratórium-ajánlatot, majd a kormány arra adott választ s kijelentette, hogy a kabinet a kamara nozzárulása reményében elvben elfogadta a javaslatot, de ragaszkodik a jóvátételek nem védett részének a további fizetéséhez, hogy a Young-terv véglegességének az elve érintetlen maradjon. Ezzel szemben

Franciaország hajlandó a Nemzetközi Fizetések Bankja után azzal az összeggel, amelyet Németország a moratóriumos év alatt is fizetne részére, a birodalmi bankot támogatni.

A francia jegyzék felolvasása és ismertetése után Laval előterjesztette még az Unió választát is, amely tudomásul veszi a francia jegyzékét, s hangoztatja, hogy egykezni fognak tekintetbe venni Franciaország fenntartásait.

A miniszterelnök expozéját a jobboldali és a jobbközép tetszéssel fogadta s többokör megdapsolta. Különösen megtapsolozták azokat a kijelentéseket, amelyekben a Franciaországtól kért újabb áldozatok urmagyságát emelte ki. Megújult a tetszés, utamikor Laval a szerződéses tiszteletben tartásáról beszélt, a válasz befejező részét pedig szintén élénk helyesléssel üdöztették.

Az ülést ezután felfüggesztették s csak késő esti órákban folytatták.

A további tárgyalás során számos interpelláció hangzott el a Hoover-javaslatkapcsolatban. A felszólalók általában igen izgatott és méltatlankodó hangon tiltakoztak az amerikai beavatkozás ellen, amely rideg üzleti érdeken alapszik s nem méltányolja Franciaország létszempontjait. Németország gazdasági helyzete — mondták a szónokok — teljesen kiélelítő. Amerikai intervenciója éppen azért történt, mert a németek az Unióban nagy összegű megrendeléseket tettek.

A kifakadások Amerika ellen néha olyan hevesekké váltak, hogy Laval miniszterelnök kényszerült közbeszólni s arra kéri a képviselőket, hogy a következő tanácskozásokra való tekintettel mérsékeljék hangnemeiket. Különösen a jobboldali Louis Marin támadta kiméletlenül Németországot, Amerikát, kidomborítva, hogy a franciák csak akkor fognak ráeszmélni arra, mit jelent a Hoover-javaslat, ha majd a német jóvátételi fizetéseket újabb adókkal kell pótolni.

Már éjjel felé jár az idő, amikor Flamin pénzügyminiszter kért szót. Elismerte, hogy az amerikai Unió tőkétet investált Németországban, de ennek ellenére sem lehet a Hoover-akciót csakis amerikai érdek-diktálta kezdeményezéséssé lefokozni, mert Amerika áldozatkészsége Európa gazdasági szanalása érdekében nem vitatható el. Végül visszautasította Marin képviselőnek azt a vádját, miszerint a német jóvátételi fizetések kimaradása miatt Franciaország kénytelen lesz újabb adókat róni a lakosságra. — Újabb adék nem lesznek.

A vita hajnalig tartott, amikor sor került a szavazásra. Ennek eredményekép-

pen a kamara nagy többséggel, 363 szavazattal 189 ellenében magáévá tette a Hoover-javaslatot a kormány válaszcijegyzékében kifejtett kikötésekkel.

STIMSON IS ELINDULT EURÓPÁBA

Stimson külügyminiszter — amint Washingtonból jelentik — tegnap este elbucszott a sajtó képviselőitől, egyben bejelentve nekik, hogy Japán is feltétel nélkül csatlakozott a Hoover-tervhez.

Ma reggel Stimson időnyerés céljából repülőgépen utazott Newyorkba, ahol ma hajóra szállt, amelyen Európába jön.

Két milliárdnyi kincstári bont bocsátanak ki belöldi forgalomba, egyestendős lejáráttal

Bukarest, június 27.

Az Argetoianu-féle költségvetési redukczióra szóló javaslat negyedik szakasza igen érdekes intézkedést tartalmaz. E szakasz szerint a kincstárnak jogában lesz két milliárd lej erejéig a belöldi forgalomra szóló s egy esztendőre érvényes kincstári bonokat kibocsátani. Azt még nem lehet tudni, hogy a bonok

után a kincstár milyen kamatot fog fizetni, de a bukaresti lapok máris leszögezik, hogy amennyiben a kamat kedvező lesz, akkor a közönség készséggel fekteti majd be pénzét a bonokba.

Egyébként a költségvetési redukcziónak a hadsereg büdzséjére eső része 1 milliárd 587 millió 248 lej lesz.

Kedves leinőt,

olvassa el az alábbi tételeket

és mondja meg igaz lelkére, le tudna-e vizsgázni az elemiből

Gyergyószentmiklós, június 27.

Minden kommentár fölösleges. Elég ide a meztelen tény.

A gyergyóújfalui, csomafalvi és alfalvi végzett elemisták abszolváló vizsgáját Gyergyócsomafalván tartották jun. 23-án. Elnök Nicolea Diaconescu állami iskolai igazgató tanító, akiről később még lesz néhány szavunk. A másik kiküldött Moise Capata volt. A bizottságot a három iskola illetékes tanítói egészítették ki.

A vizsgára összesen 15 tanuló jelentkezett. A vizsga megkezdése előtt a tanítók 10 olyan tételt ajánlottak, amelyek maradéktalanul magukban foglalják az 5., 6 és 7 osztály tananyagát. Az elnök azonban visszautasította az ajánlatokat. Ő akart tételt kijelölni. És kijelölte az alábbi négyet:

1. Epoca fanarioilor cu urmărire el din punc de vedere economic, social si cultural. (A fanarioták uralmának következményei gazdasági, szociális és kulturális szempontból.)

2. Căderea Constantinopolului și urmărire acest căderi asupra țarilor române. (Konstantinápoly eleste és ennek következményei a román fejedelemségekben.)

3. Unirea unei părți din români transilvăneni cu biserică apuseană. (Az erdélyi románok egyrészenek egyesülése a nyugati egyházzal.)

4. O excursiune. (Egy kirándulás.)

Hiába volt minden tiltakozás, a választás ezek közül az első tételre esett. A számtani tétel a következő volt: Van egy trapézalakú terület, melynek hosszabb párhuzamos oldala 275.75 méter, rövidebb oldala a hosszabbnak egyharmada, szélessége 89 méter. E terület felét buzával vetik be. Egy hektáron terem 70 dkl. buza. Ebből 34 dkl.-t megtartanak a ház részére, a többi literenkint 2 lejért adják el. A kapott pénzt bankba teszik 12 százalékkal. Mennyi a tőke a kamattal együtt 3 év múlva.

Természetes, hogy a komplikált példát is román nyelven írták föl. A kedvezmény csak annyi volt, hogy egyszerű elmondták a gyerekeknek magyarul is.

Vizsga után az írásbeli dolgozatokat a két állami kiküldött és egy tanító bírálta el. Az igazgató csak leírálta. Ott például, ahol a felekezeti iskolai tanító nyolcast írt, őketöst. Így jött ki az eredmény. A 15 jelentkező közül egy neheztett szóbelire, az újfalvi bíró leánykájára. Ő sem akart, annyira megrémült.

550 650 850 950

vagy öt, vagy a felebbezöt fogják me-

nesztetni állásából.

Ennyi a meztelen tény.

Es meztelen tény az is, amit alább írunk meg, bár nem most, hanem az ősszel történt. Ez a Diaconescu volt az, aki iskolájába a legválogatottabb esz- közökl szedte a gyermekeket. Az egyik székely gazdára rá is lött. Tette: következményei elől úgy igyekezett menekülni, hogy feljelentést adott be a gazda ellen: az támadta meg őt. Természetes, hogy a gazdából lett vádlott, szerencsére azonban a jelenetnek tanu- ja is volt s így a vádlottat felmentették. Viszont Diaconescunak sem lett semmi baja.

Az ilyen eszközök sem hozták meg Diaconescunak a várt eredményt. Csak 35-38 gyereket sikerült fognia. A statisztikában azonban ennek ellenére 65 gyereket szerepeltetett, mert csak így tudta indokoltá tenni a maga és felesége kulturzónás fizetését.

Nem füzünk semmit ezekhez a tényekhez. Csak kérjük Jorga miniszterelnöknek a feleségét, aki tud magyarul, hogy olvassa el cikkünket és tolmácsolja férjével. Esetleg engedje meg magának azt a tréfát, hogy vizsgáztassa le a fönti tételekből a férjét. Mi fogadni merünk, hogy a számtani tételnél még Jorga, a tudós, és miniszterelnök is megáll.

Ismét törvényjavaslat készül az új házak adómentességéről

Bukarest, június 27.

A pénzügyminiszteriumban törvényjavaslatot készítenek az új házak adómentességének végleges elintézésére. Az eddigi erre vonatkozó törvényeket ugyanis a legkülönbözőbb cimeken és okok miatt nem igen hajtották végre, vagy legalább is tömegesen megszegték. A most készülő javaslat szerint az új házak 10 évig teljes, további öt évig 75 százalékos és újabb öt évig 50 százalékos adómentességben részesülnének.

CSAK RÖVID IDEIG KAP INGYENESEN MINDEN DOBOZ

COTY PUDER vásárlója egy üveg valódi EMERAUDE DE COTY PARFUMÖT

Bársenyos arczbört Kap, ha a COTY PUDER mellett a csodahatású COTY CREMET használja

EREDETI TEGELY LEI 130 NAGY TUBUS " 85 KIS TUBUS " 35

Egy brassói fiatalember elindul és jónevű közgazdasági publicista lesz belőle - Londonban

Minden árufeleslegünket el lehetne adni, — de csak Kinában!

Romániának még van hitele az angol piacon

Brassó, június 27

Egy harmincnégy-harmincöt év körüli fiatalember érkezett a napokban Brassóba, hogy ittlakó családját meglátogassa. — Angliából, Londonból jött, ahol az ottani legnagyobb közgazdasági napilap, a „Financial News” belföldi munkatársa. Brassóból közel tíz éve ment el, előbb Párisból küldött cikkeket a londoni lapnak, majd hirtelen áttette székhelyét magába az angol fővárosba. Itt folytatta a cikkírást. Különböző lapoknak küldte be írásait, de eleinte tíz közül kilencet visszkapott. Pár év telt el, amíg megtanulta — mi az, ami az angol olvasóknak kell és hogyan kell azt megírni. Mert más kell nekik és másképp, mint nekünk.

A fiatalember feltűnt, közgazdasági cikkei érdeklődést és diskusziót keltettek. Bekerült a „Financial News” szerkesztésébe, ahol rajta kívül még körülbelül harminc munkatárs dolgozik. — Ahogy a szavaiból kivettem, 40—50 font fizetése lehet havonta, ezenkívül most jelenik meg a negyedik önálló munkája, ezúttal „A világválság” problémájáról.

Középmagas, halk, gyorsbeszédű, csendes és gondolkodó tekintet. Einzig Pál. Kicsit talán hozzá is hasonlíthatott az angolokhoz, akiknek a nyelvét olyan jól beszéli már, hogy maguk az angolok sem veszik észre, hogy idegen. Kérdezősködöm valami ismerősről, egy másik erdélyi fiatalemberrel, aki szintén Londonban lakik, hogy mikor találkozott vele?

— Már évek óta nem láttam, — mondja.

— Ja igaz, — jut eszembe — London, hétmillió lakos!

— Bernard Shaw láta már?

— Ót igen, hogyne. Szenzációs ember.

Angliában sem tudnak a világválságról többet, mint nálunk

Angol puritánizmusról beszélgetünk. — Wilde Oszkár már kezd posszibilis lenni. Már játszik a darabjait. Nem sokat.

— Romániának milyen hitele van Angliában?

— A nagyobb bankok kapnak pénzt. Aruhitelt is adnak ide, mert rengeteg áru van raktáron és, ha csak egy kis biztosíték van rá, szívesen adnak el. Titulescu nagyon ügyesen dolgozik, azt meg kell adni.

— Munkanélküliség?

— Körülbelül kétmillió munkanélküli van, akik azonban valamennyien kapnak segélyt. Megtörtént az, hogy a munkanélküli kiköltözött Északfranciaországba, vagy Ausztriába, ahol mint tőkés élt — a segélyből, amit fontokban átutaltak neki otthonról. Később megszigorították ezt,

Nem hull ki

a haja, ha a

PETROLE HAHN

hygienikus lotiot használja, mely biztos hatáshoz hajhullás, korpa és a fejbőr viszketése ellen.

A PETROLE HAHN

megtisztítja és fényessé teszi a haját anélkül, hogy zsírosítaná. Megőrzi a frizurát és megőrzi annak természetes báját.

Kapható:

Gyógyszertár, drogeria, illatszertár üzletekben, fésztüszalonokban stb.

Képviselet Romániában:

Agence Générale Française en Roumanie (Ernest Thirlet)

Str. N. Filipescu No. 12. — Bucuresti.

4. OLDAL

A legérdekesebb alakja Londonnak. A hosszú, fekete figurája, a szakállal! Aki semmit és senkit nem vesz komolyan. Most legutóbb egy egyszerű eset volt vele — és hangosan elkapcsolta magát. — Volt ez a chequersi találkozó. Tudja, ugy-e? A találkozás megrendezője szölt az egyik titkárnak, hogy hívja meg Alexander és Shawt. Alexanderrel rendben volt a dolog, ő az admirális első lordja, neki a meghívó rendben elment. De ha valaki Angliában csak így mondja, hogy: Shaw, — az csak Bernard Shaw lehet, hiába van százezer más Shaw is. Közöttük például a hadügyminiszter. A meghívó Bernard Shawnak ment el, — aki nem is csodálkozott, hanem elment Chequersbe. Ott aztán kiderült a tévedés, — mert viszont Shaw, a hadügyminiszter, nem jött el. Az egyik lap kipattintotta a rendkívül delikát esetet és megkérdezte a nagy író, hogy náhat mi volt Chequersben? — Mi lett volna — felelte Shaw egyszerűen — az egész találkozót azért rendezték meg, mert meg akartak ismerkedni velem. Aztán, hogy éppen már együtt voltak, beszélgettek egy kicsit a jóvátételről meg egyéb hasonló dolgokról. De a fontos az volt, hogy engem lássanak. — És újra kacag: — Haha, hát ilyen ember!

— A Rothermere-akcióról mit tartanak Angliában? — Az angolok nem igen foglalkoznak külpolitikával. Ez a helyzet. És hogy a Daily Mail, amelyik az ügyet lanszozza, milyen lap? Hát istenem, valami olyan féle, mint a Nap volt Budapesten. Rothermere lord egyébként legutóbb a német nemzeti szocialistákat támogatta. — Hitleréket. Sem azt nem lehet állítani, hogy az ügy túlkönnyű, sem azt, hogy túlsúlyos.

a világválságról többet, mint nálunk

most már a munkanélküli köteles — Angliában elkölteni a segélyösszeget.

— A betétkamat mennyi Angliában?

— Egy százaléka.

— És a kihelyezések után?

— 3-tól 5 százalékgig. Nyilvánvaló, hogy angol tőkésnek például Közép- és Kelet-európában gyümölcsözöttni a pénzt, a magas kamatokkal, a legjobb üzlet. Angliában a világválságot illetőleg nem tudnak semmivel sem okosabb megoldásokat kispekulálni, mint például nálunk. Pedig volna megoldás. Mert tulajdonképpen miről van szó? Arról, hogy rengeteg áru halmozódott fel, amit el kell adni.

— És tévedés az, hogy nem lehetne eladni. Így, feltételes módban. Hogy nem lehetne. Mert lehetne. Például az óriási Kinában. Talán minden felesleget fel tudna szívni. De hol van a kínai kormány pénz? Ki tudja ott garantálni az adósságokat? Kinek jut eszébe kínai cégeknek árut ajánlani? Innen, mondjuk Romániából.

Visszatérünk az újságíráshoz, mert egy kicsit privát ez a beszélgetés, szakmai érdeklődés a Londonba került kollégánál. — Hány belföldi munkatársa van például a... mondjuk a Times-nak?

— Hát vagy... száz legalább ennyi.

— És milyenek a fizetések?

— Eoi négy-öt száz font az átlag. Erre kollektív szerződés van. De sok olyan újságíró van persze, aki ezer, sőt kétezer fontot is kap havonta.

— A színházi viszonyok milyenek?

— Rosszak. Szinte mindig is azok voltak. Ott egy-egy darabra vállalkoznak. Kibérelnek rá egy színházat. Néha eljátszanak háromévig egyfolytában. De néha csak három napig. A magyarok közül Vajda Ernőtől, Molnártól, Fodorától látam darabot angolul.

Elmondja, hogy főleg két magyar exportcikk megy Angliába: a magyar zene és a karácsonyi pulyka. Az utóbbiból sok százezer. Szinte minden angol szitalára.

— A MacDonald kormány vilárd?

— Igen. Ugy látszik, 1934-ig, amíg a mandátuma lejár, uralmon marad.

— És ha közben választás volna?

— Akkor a konzervatívok kerülnének többségbe.

— Nem a liberális párt?

— Nem, a konzervatívok. A liberális párt, amely középpárt, teljesen elvesztette a talajt. Csak a két szélsőpárt létezik.

— És a szélsőbal? A kommunisták? — Jelentéktelen. — Mi a vélemény Angliában az orosz öt éves tervről? — Hogy sikerülni fog, ha nem is száz százalékgig. — Lehet azt mondani, hogy Angliában germanofil a hangulat? — Ezt ilyen pozitíve nem lehet mondani. De a franciáknál most talán jobban szeretik őket. Szeretik, istenem! Angliának érdeke, hogy Németország ne menjen egészen tönkre. Rövid ideig marad csak itthon Einzig

Előfizetőink és olvasóink figyelmébe!

Utazzon luxus-autócaron, mindent láthat és megfigyelhet

Rendkívüli kedvezményes luxusautócar-utazások: Ausztriába és Olaszországba

Köztudomású tény, hogy tanulmány utat, vagy olyan utat, amelyeken az utas a táj szépségeivel akar megismerkedni és azokon a nagyvárosokon, ahol keresztül utazik, magát a városok nevezetességeit is látni akarja, vasuton megnézni ezt lehetetlen. A modern technika ma már olyan autócarokat produkál, hogy felveszik a versenyt a vasut első osztályával. Berendezésük tökéletes, rugózásuk elsőrangú és még a legrosszabb utakon is minden rázkódás nélkül haladnak keresztül.

Beszerveztük Európa egyik legnagyobb vállalatának luxus autócar-utazásait és 17, 21, 28 és 32 személyes autócarjainkon, csodás, szebbnél-szebb autócarutazásokat bonyolítunk le. Némi tájékoztatást akarunk nyújtani utazásainkról és árainkról az alant felsoroltakban:

Június hó 30-án, július hó 20-án, augusztus 14-én és szeptember hó 14-én 11 és fél napos utazásaink vannak, melyek elvezetnek az egykori olasz harcterek megtekintésére a következő utvonalon át. Indulás Budapestről vasuton (v. autócaron), míg Wienből autócaron. Wien, Wiener-Neustadt, Semmering, Resbegerheimat, a csodás Mürtzvolgy-ön át, Pruck, a Mur, Leo-ban, Sekauer-alpesek-en át Knittelfeld-be, Metzmarkt, Freisanz városkába a Gurktaler alpesekbe, onnan Willach-ba végig a Dráva völgyén át Lienz-ba, innen Franzensföten át Brix-be. At a nagy Gabler-on az Eisackvolgy-ön Bozenba (Bolzano), onnan Trientbe. Trientből az Etsch völgyön át Galliano-Roveratoba, onnan Torbole szorosán át Rivába, a Garda tóhoz.

Onnan a hősi temetők és harcterek megtekintésére Kartelle, Monte Combo, Assaserre, Campoverere Asiago, Zebio-n át Asiagóba, majd Gallio-Fosa, Enege-n át Monte Milano-ba és Lago de Morton át Vittoria Trevison keresztül Mestre Velencébe, Velencén át tovább utazás hajón St. Danielebe. Továbbutazás a Tagliementon és Karawanken át a nagy ütközetek helyeire Pontchához és onnan le Tarvischoz. At a határon Faakerctóhoz, át a wörthi tóhoz és utána Klagenfurton át St. Veithoz, honnan Neumarktsattel, Judenburgon át a Rossegerheimaton keresztül Semmeringen át ismét Wienbe érkezünk.

Ezen 10 napos utazás költségei Budapesttől—Budapestig beleértve az utazás, vezetői költségek, taxák valamint az elsőrendű ellátás és szállás költségeit is, borralalókkal együtt 10.778 Lej.

Nyolc és fél napos autócar utazás Salzkammerguton át:

Indulás Budapestről vasuton (v. autócaron), míg Wienből autócaron:

Az utvonala a következő: Wien, Heinfeld, Lilienfeld, Bruck, Lassing, Bruckon át Josefsberg, Maria-Zell, Weichselboden, Wildalpe, Palfaux, Hieflaunon át Leopoldsteiner tóhoz, Schlading, St. Johann, Pongau, Badgastein, Lueg szoros, Hallein, Dürnberg, Hellbrunn, Salzburg, Hallein, Gaisberg a Fuschl és Wolfgang-tónál, ott a többi tavakhoz, mint Mondsee, Grottensee, Attersee, innen Enns, Melken át Wienbe.

Ezen utazás összköltsége, beleértve a vasuti jegyet Budapesttől—Budapestig, a vezetői költségeit, az autócar jegyvet, ellátást, szállást, megtekintési díjakat, taxákat, személyenként 6.800 Lej.

De ezenkívül számtalan autócar utazást bonyolítunk le, függetlenül a résztvevők számától, úgy, hogy különböző autócarutazásaink indulnak:

Június 1-én, június 4-én, június 13-án, július 8-án, július 15-én, július 16-án, június 15-én, június 24-én, július 1-én, július 21-én, július 25-én, július 16-án.

Pál, aki angol feleségét is magával hozta most. Annak itt újra kellett földrajzi tanulni, Ausztria, Magyarország... hogy ez a két állam szétvált... és hogy a területükből milyen országok lettek és nagyobbodtak... — ezt egy született angol, a kinek nem ügye és hazuról nem mondul ki, mind nem tudja.

Délután még összeakadtam a fiatal angol újságíró volt tanárával, aki itt Brassóban tanította. Azt mondja:

— A kis Einzig idehaza van?... Iga-zán?... Nagyon kedves tanítványom volt...

(b-y)

július 27-én, augusztus 1-én, augusztus 2-án, augusztus 5-én, augusztus 8-án, augusztus 15-én, augusztus 18-án, aug. 20-án, aug. 22-én, szeptember 1-én, szeptember 5-én, szeptember 15-én, szeptember 26-án, október 1-én és október 15-én.

És mindezen utazásaink igénybe vehetők a személyek számától függetlenül, azonban úgy kell az utasnak felkésznie Budapestre, hogy a fenti dátumokra Wienbe érkezék, honnan autócarjaink indulnak. Egy nagyszabású társasutazást rendezünk Budapesttől—Wien gyorsvonaton Wien, Salzburg, Innsbruck, Buchs, Zürich, Interlaken (Jungfrau-hegység megtekintése) Luganó, Milano, Riva Cortina d. Ampezzo, Venezia, Lido luxus autócaron, a Lidoon kipi-heni magát a társaság 5 napig, vagy esetleg meghosszabbítható időtartammal és gyorsvonattal térnek vissza az utasok Budapestre. Ezen utazásunk kezdetét veszi július hó 5-én reggel Wienbe, illetve július hó 4-én Budapesten, befejeződik, július hó 30-án Venezia-ban. Az utazás összköltsége látnivalókkal, városok megtekintésével, elszállásolásokkal, elsőrangú szállodákban és éttermekben, az egész 26 napi időtartamon át Budapesttől—Wienig és Velencétől Budapestig III. osztályú gyorsvonattal együtt személyenként.

Ugyanezen utazásunk augusztus 1-én indul Venezia-ból és megfordított utvonalon tér vissza Budapestre.

Minden utazásainkról, nyaralásainkról, vagy bármely más utazásról a világ bármely részébe utiterveket díjtalanul elkészítünk, kimerítő felvilágosítással és prospektussal szolgálunk.

Forduljon minden kérésével felvilágosításokért a

„BRASSÓI LAPOK” FURDÓ ÉS UTAZÁSI OSZTÁLYÁHOZ

Mi a csodás nyaklánc? Megtámadja a rákot és a többi fertőző belegsegekkel

Ha az egészséges sejtekhez vibrációs hullámzás csatlakozik, a baktériumok arra kényszerülnek, hogy rendellenes szokásuktól eltérő gyakorisággal hullámozzanak, másoknál pedig teljesen megszűnteti és lefojtja a hullámozást, azáltal hogy a hullámzásba ellenálló sejteket, vagyis toxinokat visz be.

Ez Lakhovski francia orvos-professzor teóriája, amelyet körülbelül 2 évvel ezelőtt az orvosi körök előtt kifejtett. Ugy a teória, mint a kísérleti bemutatások mindenütt feltűnően keltettek és bizalmat szereztek a felfedező tudósának.

Értekezletében a francia orvos-tanár kijelenti, hogy az említett hullámzás végleges hatásait csak úgy lehet ellensúlyozni, ha villamos szűrés útján biztosítjuk a szervezet rendes működésének helyreállítását, egy vagy több hullámozó kör által, amelyet nyaklánc vagy évi formájában beviszünk a testbe. Ez az eljárás a rákos és más fertőző megbetegedések esetén kitűnő eredményeket mutatott fel és lényegesen megjavította a betegség lefolyását.

Ezek a csodás hatású nyakláncok és évelők kaphatók gyógyszertárakban és drogeriákban.

Dr. Laval

a párisi orvosi fakultástól.

A Lakhovski-laboratórium vezérképviselője, J. Dillan, Pitar Mos 4. Bucuresti, felhívja a közönség figyelmét arra, hogy csak azok a nyakláncok és évelők valódiak, amelyek csomagolása el van látva a Dillan-cég garancia-szalagjával és ellenőrző vignettájával.

Kaphatók gyógyszertárakban és drogeriákban! L. RICHELET, d. Sedan, 6, Rue Belfort, BAYONNE (France).

Romániai vezérképviselő: J. DILLAN, 4, Strada Pitar Mos Bucuresti (3)

Nagyváradai levél

Kulturbotrány egy iskolai statisztikában — Az adó, jegyző, a bíró és a kontrollor — Fekete... fekete... fekete...

Nagyvárad, június 27.
A KULTURBOTRÁNY, amely egy iskolai statisztikából kiolvasható, Nagyváradon történt. A Josif Vulcán nevet viselő középiskolában 69 százalékos volt a bukaási arány. Összesen 196 tanuló iratkozott be, sikerrel letette a vizsgát 62 növendék. Az I. A osztályban levizsgázott 19, az I. B osztályban 23, a II-ik A-ban 6, a II-ik B-ben 7, a III-ik A-ban kettő, a III-ik B-ben négy növendék. A Josif Vulcán iskola három osztályos lévén, mindössze hat diáknak adott végző bizonyítványt.

A hat vizsgázó között egyetlen magyar sincs!

Négy román, egy római katolikus román, egy „magyar anyanyelvű német” Jorga miniszterelnök ur és tudós ur, ezeket a meghatározásokat nem találta ki. Az iskola igazgatósága statisztikázta így el. Az iskolai életben ezt úgy hívják sérelmezés. A Josif Vulcán nagyváradai állami középiskola kulturbotrány sorozatához még ennyit: a beiratkozott 196 tanuló közül 90 vallotta magát magyarnak, de a harmadik osztály sikeres vizsgázói között már egy sincs magyar: Az iskolában 14 tanár tanít, akik közül egy kisebbségi. Az államnak ez a tanítványa évi 2 millió lejbe kerül. Az államnak, — nekünk. Amiért évi haton levizsgáztak a római katolikus román és a magyar anyanyelvű némettel együtt.

A KÖZSÉGET HOSSZUPÁLYINAK hívják, biharmegyei község. A jegyzőt Boróczy Jenőnek magyar, de két faluból már elcsapták s a község akarata ellenére mégis jegyző lett Pályiban. Tehát Boróczy Jenő possibilities magyar jegyző. A falu pénztárosa Osváth Sándor kiskazda, a bíró Munkácsi Sámuel földmives.

Amikor Boróczy megérkezett a faluba, követelte, hogy ő szedje az adót ne a pénztáros és a bíró, viszont a pénztáros adja a nyugtát.

— Ez a miniszteri rendelet, emberek! — mondotta — és határozott volt amikor így szólt.

A bíró és a pénztáros ellenállottak. A pénztáros azt mondotta, hogy nem ír alá olyan nyugtát, amelyek ellenében nem ő szedte fel a pénzt. A bírót a jegyző három napra bezáratta, az előjárás megtörik. A jegyző szedni kezdi az adót, de a pénztáros nem ír alá több nyugtát. Eltelik egy kis idő, megjelent az adóellenőr. Megállapítja, hogy a beinkasszált adókból hiányzik 25.000 lej.

Procesverbalt vesz fel és a románul nem tudó Osváth Sándor pénztárossal aláírta, ezzel a megjegyzéssel: Casierul delapidator. Osváth Sándor a sikkasztó pénztáros. Osváth csak akkor tudja meg, mit írt alá, amikor foglalnak nála a felvett jegyzőkönyv alapján. Boróczy Jenő jegyző ur a vállát vonogatja: tényleg a pénzt én kezeltem, de kilopták a zsebemből. Valaki, adtabeste lelke kilopta a zsebemből. Innen a hiány.

Osváth Sándor szekere, lovait július 1-én viszik el. Akkor lesz az árverés.

A FEKETESZESZRŐL annyit hallunk már, hogy unjuk. Az ügyészség, a vizsgálóbírók, a miniszter napról-napra ígéri a készülő nagy szenzációkat. De a nagy szenzációk késnek.

Szolgáink azonban egy kisebb szenzációval a feketeszesz dzsungelből. Az új nagy nyomozás különböző feljelentésekre támaszkodik, amint ez már köz tudomásu dr. Löblé László bukaresti

esetéből, akit az „előkelő” ügyvéd csak három millióval akart megzsarolni azzal, hogy visszavonja a feljelentéssel a vádat. Nagyváradon napról-napra folynak a kihallgatások. Bankigazgatók, terménykereskedők, sőt mérnökök és munkások is szerepelnek a kihallgatottak között.

A feketeszesz ügyészeinek szobái köré tehát állandó érdeklődés csoportosul. Dr. Sor Dezső ügyvédnek dolga akadt az egyik ügyésznél, aki éppen egy Lindenfeld Sándor nevű terményügynököt hallgatott ki. Lindenfeld egyike volt a feljelentőknek. De dr. Sor nem ebből a minőségéből ismerte, hanem onnan, hogy egyik ügyfelét: Ákos Gyula földbirtokost megkárosította 45 ezer lejjel, aztán megszökött. Azóta körözték. Az ügyvéd szólt az ügyésznek, hogy a feketeszeszdenunciáns maga is felelősséggel tartozik a törvénynek. A peches Lindenfeldet azonnal letartóztatták.

Tegnap már a törvényszék ítéletet is hozott: 3 hónapra leültette Lindenfeld Sándor terményügynököt.

Ő az első, aki feketeszeszügyből kifolyólag, valóban ül.

(b. I.)

Eltették Kuncz Aladárt

Budapest, június 27.

Pénteken délután mely meghatottság és őszinte megindultság mellett helyezték örök nyugalomra a Kerepesi-úti temetőben az erdélyi magyar újságíró és irodalom nagy halottját: Kuncz Aladárt.

A gyászszertartáson a korán elvesztett baltársunk rokonain kívül megjelentek Budapesten tartózkodó barátai és ismerősei, Erdély gyászait és fájdalmát pedig külön küldöttségek képviselték. Az Erdélyi és Bánsági Kisebbségi Újságírószervezet képviselőiben Krenner Miklós dr. elnök és Szász Endre szerkesztő, Az Erdélyi Szépművészeti Céh és a Helikon nevében Kós Károly, a Céh igazgatója és Kovács László, az Erdélyi Helikon lektora

Ranga őrmester hét hónapja

Tárgyalás egy ember életéről, aki a csendőrlfronton halt szörnyű halált

Arad, június 27.

Az aradi törvényszék büntető tanácsa pénteken mondott ítéletet Ranga János pécskai csendőrmester felett, aki ellen halált okozó testi sértés és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt indult meg a büntető eljárás.

Még 1928-ban történt, hogy Ranga őrmester egy lopás tettesei után szimatolva három embert letartóztatott.

Bizonyítéka nem volt ellenük s hogy beismerte vallomást csikarjon ki belőlük, vérsere verte mind a hármat.

Titiriga nevű gyanúsítottnak a bátyja érdeklődni akart fivére sorsa felől, de amikor belépett a csendőrszere, Ranga őrmester őt is lefogta és

egy elverte, hogy a szerencsétlen testvér hónapokig nyomta a kórházi ágyat

János Ábrahám csiki fuvaros tragédiája

Csikszereda, június 27

Gyilkos rablótámadás történt tegnap este felé a Sepsiszentgyörgyről Oltszem felé vezető országúton.

János Ábrahám csikdánfalvi fuvaros deszkát szállított be eladásra Sepsiszentgyörgyre. A vásárt még délután megcsinálta és délután jövedvényen indult haza szekeren Csikdánfalvára.

Amikor a szekere elhagyta már Sepsiszentgyörgy határát és Oltszem község felé közeledett.

Orvosok által női használatra különösen ajánlva LYSOFORM

Az orvosi vélemény katagorikus. A női testápolás megköveteli fertőtlenítőszer rendszeres használatát az intim toalettnél számra. Lysoformot melegen ajánlják mert biztosan megöli a csirákat és teljesen ártalmatlan a nyákhártyák számára.

Lysoform csakis sötétzöld, lepecsételt üvegekben kerül eladásra. Akik Lysoformot kimérve árulnak, félrevezetik a közönséget. Ha az egészségről van szó, vonatkozásnak nincs helye. Követelje a Lysoformot sötétzöld üvegekben.

Lysoform

Erdélyből is sokan vettek részt a tragikus sorsu író temetésén

jelentek meg utolsó istenhözjárta Kuncz Aladár koszorúkkal és virágokkal elborított kóporsója mellett.

Az erdélyi magyar újságírók nevében Krenner Miklós dr., a Helikon nevében Kós Károly, a Nyugat íróinak megbízásából Möriz Miklós, a Pen-klub nevében Mohácsi Jenő mondtak búcsúbeszédet, majd volt tanítványaik kiküldöttje búcsúzott, könnyekig meghatva Kuncz Aladártól.

A „Fekete kolostor” írójának mulandó teste most ott alussza örök álmát a Kerepesi-úti temető díszsírhelyén. De tiszta és jóságos élete, élete nagy művének igazságai ajándékképpen maradnak itt számunkra, mint a Humanum Aeternum megragadó szimbólumai.

Amikor ugyanis az utonállók látták, hogy szépszerével nem kaphatják meg a fuvaros pénzét, hirtelen revolvért rántottak elő és a lovával hazafelé poroszkáló fuvarost agyonlőtték.

A golyók halálos sebet ejtettek János Ábrahámra, aki az országút porában rövidesen kiszervezett.

A banditák kifosztották a holttestet, a lovát pedig a szekérrel magukra hagyták, nyilván azért, mert félték, hogy ha szekerre ülnek, könnyen elfogják őket.

A tragikus sorsu János Ábrahám lovai lassan elindultak Csikdánfalva felé és hajnali háromórákor gazda nélkül befordultak János Ábrahám ároán maradt udvarára.

A hatóságok megindították a nyomozást a rablógyilkosok kézrekerítésére.

A magyar pénzintézetek szilárdak — állapítja meg a „Times”

London, június 27.

A „Times” közgazdasági melléklete hosszú közleményben foglalkozik a magyar pénzintézetekkel. A nagy angol lap rámutat a magyar pénzintézetek erős pozíciójára és bizonyítja, hogy szilárdságukat óvatos politikájuknak köszönhetik.

A Ferro-Chimica bűnében megkezdtek a vádlottak kihallgatását

Bukarest, június 27.

A vádbeszéd két napig tartó felolvasása után szombaton reggel kezdte meg a hadbíróság a Ferro-Chimica bűnében a vádlottak kihallgatását. A fővádlott Lucescu Eugén tábornok, brigád-parancsnok, aki a hadügyminisztérium felszerelési osztályánál, mint főigazgató teljesített szolgálatot s így rajta mulott, hogy a használható anyagokat romlottaknak nyilvánították és ócskavasként eladták a Ferro-Chimica vállalatnak. Lucescu tábornok elkérte az ügyésztől a vádiratot és minden vádra pontról-pontra megtette a maga megjegyzéseit.

Általában hangoztatta, hogy ő soha senkinek nem adott ki parancsot arra, hogy a jó hadiszereket használhatatlannak minősítse. Véleménye szerint a vád összekavarja a lényegét s nem veszi figyelembe azt, hogy nem minden hadiszere alkalmas háborúra, amely egyébként még jónak látszik. Mindenütt úgy van, hogy a régi, bizonyos időt már betöltött hadiszereket kimustrálják, mert nem tartják már megbízhatóknak.

Lucescu tábornok védekezése igénybevette az egész tárgyalási napot s így a következő vádlott kihallgatására csak hétfőn kerülhet sor.

Van szerencsém a t. c. vendégeim tudomására hozni, hogy a mai naptól Bukarestben átvettem a

PRINCIAR kávéház és éttermet

Kitűnő erdélyi konyha. — Pontos kiszolgálás.

Tisztelettel Truca

Már csak **7 nap**

az Albina Bank által garantált Kolozsvári Mentő Sorsjegy huzásáig

Égész sorsjegy ára 100 Lei, fél sorsjegy ára 50 Lei, postai megrendelésknél 19 Lei portóköltiségre hozzáadandó. Sorsjegyek kaphatók tözsdékben, bankokban, üzletekben, uccai árusoknál. — Főbizományos: Brassóban Derzsy Géza nyug. íg. Strada de Mijloc 163, Bukarestben B. Saharovic Strada Sf. Apostoli 28, Központi Sorsjegy Iroda Cluj, Strada Memorandului 16. szám alatt. Szig. 2138

Tomcsa Sándor: A mi nyári örömeink

A nyári hőség és az ezzel járó kellemetlenségek elleni védekezésnek több módja van. E módzatok közt a legegyszerűbb az, ha pénzt teszünk magamhoz, a legkomplikáltabb: és meggyek nyaralni.

Igy nyár felé a társadalmi rétegződés elminátnak látszik a hőségben. A kasztok képviselői elvesztik speciális jegyüket: mindenki egyformán izzad.

Ennél a pontnál oszlik aztán az emberiség két részre: az egyik rész pénzt tesz magához és megy nyaralni, a másik rész nem tesz pénzt magához és marad. Van egy harmadik rész is, ez szintén pénzt tesz magához és a nyaralás után leüli.

A köpetkezőkben arról a részről lesz szó, a melyik marad. Rólad, kérlek, akinek megint nem inget a fenyők zöld öröme, rólam, kit hiába hionak a havasok fehér ormai és róla, kit nem vár a tenger csodája. Egyszóval: rólunk. És általában azok a rekvizitumok, melyeket ez a meghatározás ölel fel: a nyaralás örömei. De ez nem jelenti a nyár örömeit.

Te megint maradsz, kérlek, arcodat verejtek, lelkedet keserűség önti el.

En, itt az alábbiakban, csak két momentumra hívom fel figyelmedet, tágitom rá rövidlítő szemeidet a dolgokra és ordítom füledbe, hogy, pajtás, azért maradt nekünk is öröm, s ha nem maradt, majd kreálunk mi magunknak, azt a fenyőillatú keserűt annak a nyaraló világnak!! Izé... ha e két momentum új gyönyörűségek lehetőségét nyitná meg előtted, kérlek, gondold rám hálával. És részvétellel is, mert, mikor e sorokat olvasod, engem már egy zord Pullmann röpiit Skandinávia örök borzalmi felé... Ajaj, azt hiszem, egy kicsit magasra is jutottam... A fejem is fáj ettől a bűdös melegtől... be kell vegyek egy ballasztot.

Ez alkalommal, a mi nyári örömeink két határkövéről, két sarkalatos pontjáról, mondhatnám így is: alfájáról és omegájáról lesz szó. És pedig az „ők” indulásáról és érkezéséről. Ez alkalmakkor lehet ugyanis leszedni a „maradás” tiszta örömeinek legszebb virágait. Nézzük csak:

Kisétálsz a déli gyorshoz. Kiülsz a perronra. Kérsz egy sört és nyugodtan iszogatsz. Közben befut a vonat. Nyugodtan ülsz tovább, szívedben az öröm nyúló virágával, hogy nem kell utaznod. Pedig mehetnél, egész nyugodtan mehetnél, mert a főur éppen bent a restiben van elfoglalva. Nemsokára aztán, a pályaudvar zivajában két hang veszi át a vezető szót: egy asztimatikus szuszogás és egy női hang, mely konokul „hordár”-t ordít. A szuszogás néha hörgésbe csap át, ilyenkor a hölgy, „Feri, a zistenért...”, „Feri, a zistenért” vészjelet hallatja, mire a legöregebb mozdonyok is elismerően bólogatnak. Ekkor már kezdhetesz maradék nélkül örülni. Megérkezik ő, a nyaralásra indulók: a papa, a mama és Pistike. Pistike részint üvölt, részint a lokomotívot követeli. A papa ilyenkor csak annyit tud mondani: „majd mindjárt kapsz egy po...”, „majd mindjárt kapsz egy olyan po...”. A „...fo” már csak a kalapjába tudja behőrogni, t. i. tirol kalapját a vállán levő összerakható, pehlykőnyűnek reklámozott vászoncsólnak minden pillanatban beveri az arcába. Különben is határozottan nagyási mánia a papa részéről pofont igérni Pistikének, mikor egyik kezével a csólnakot tartja a vállán, a másik kezében pedig a mama fürdőgardrobja összpontosul. E pillanatban Pistike fehér, a mama vörös, a papa sötétlila fekete pettyekkel. A portás csenget. Erre te, ha lehet, még nyugodtabb leszel. Mindenesetre kinosan vigyázz arra, semmiesetre se látszódjon meg rajtad, hogy e pillanatban még fogalmad sincs, hogy miből fogod kifizetni a sörödet. Mert, ha észre venné ezt a papa, új erőt nyernének lankadt tagjai, látva, hogy az itthonmaradottaknak is vannak némi bájai. Így már alig bírja. Irigykedve néz rád. Ilyenkor dalolj, esetleg kérj még egy sört. E pillanatban a helyzet az, hogy hordár nincs, viszont Pistike sincs. A mama most felváltva, hol a hordárt, hol Pistikét ordította, mialatt vörösből kezd meglepő gyorsan halványlilába átmenni, ami tudja, hogy nem áll előnyösen neki, ez végre idegessé teszi. A papa ezalatt a sinek közt csólnakázik és egy tehervonat elől éppen az utolsó pillanatban kapja el, mikor is egy urat fejbeág a csólnakjával, ki felteszi neki a kérdést: miért nem hozott egy csatahajót maga, ökör. A papa erre ígér neki egy po..., de az az átkozot kalap megint beesik az arcába. Így szerencsére tengeri ütközetre nem kerül a sor. Végre megint együtt van a család, mikor is a mamának az első szava, hogy: „azt hiszem, ne is vigyük a csólnakot Ferikém, hiszen még nem is biztos, hogy a Balaton mellett van-e tó.” Erre a papa akár valamit mondani, szerencse, hogy mielőtt kitaláná a száját, a kalap már az arcába hull, így a családhoz lépő Sajó ur nem hall semmi közszerelembe ütközött. Sajó ur röviden a mamának csokrot, Pistikének cukorkát nyújt át, a papának pedig azt a véleményét nyilobánítja, hogy a csólnak — tulkicsi. Erre a papa minden tonábi nélkül sirva fakad.

Most a felszálló tömeg elragadja őket. Sajó ur, — tagadhatatlan, — hőséknél küzd, hogy

SINAIA

BACCARAT ROULETTE

helyet csináljon a mamának. A papából csak a csólnak feneké látszik ki. Örült zaj, tülekedés, fültyülés... és te csak ülsz, kérlek, nyugodtan, kényelmesen, egyedül.

Legfennebb a sörrel lehetne baj, de megvárom a legközelebbi vonatot és akkor, egy alkalmas pillanatban, — indulsz.

Ha közben az izzó utcán szédülést éreznél és fejfájást és, ha netán eszméletlenül összesznél, akkor tudd meg, hogy ez nem a nap-tól, hanem az örömtől van. Hogy nem kell nyaralni menned.

A visszaérkezés. Ez a raffinált, sőt életveszélyes örömek közé tartozik. Ugy nevezett rejtett öröm.

Zeileis-pör Temesváron

Junius 30-án dönt a temesvári tábla fölött, hogy jogtalanul tiltották-e be a csodagépek használatát

Temesvár, június 27. Románia orvostársadalmát bizonyára igen közelről érdekli az a kérdés, hogy szabad-e a gyógyászat legújabb vívmányának tartott Zeileis-féle magasfrekvenciájú elektromos gépeket az orvosi gyakorlatban használni? Hiszen néhány héttel ezelőtt jelent meg a közegészségügyi minisztériumnak az a rendelete, amely a legfelsőbb egészségügyi tanács véleménye alapján egyelőre betiltotta ezeknek a csodagépeknek a működtetését.

A kérdésre néhány napon belül elvi jelentőségű bírói döntés adja meg a feleletet. Az történt ugyanis, hogy a közegészségügyi minisztérium rendelete alapján a temesvári közegészségügyi hatóságok két odaváló orvosnak: dr. Szana Andrásnak és dr. Wachsmann Alvinnak Zeileis-féle gépeinek használatát betiltot-

Megint kimész az állomásra. Mehetsz nyugodtan. Allomáson: más hónap, más főur. Csak a sör ugyanaz.

Befut a gyors. Leszállnak: a papa, a mama, és Pistike. Sajó ur nem.

Erre te odalépsz a mamához, megrázod a kezét, örülsz, hogy viszontláttad és mondod neki, hogy:

— Erdekes, a Braunné viszont lefogyott.

Itt nincs terem, hogy rávilágítsak arra az összefüggésre, ami a Sajó ur le nem szállása és a Braunné lefogyása közt van.

De gyönyör! De gyönyör, minden nem-nyaralónak.

Aztán már mindjárt jön is az ősz.

A két temesvári orvos, akik hatalmas összeget fektettek be az újfajta elektromos gépek beszerzésébe a betiltást jogtalanul találták és elhatározták, hogy az ellen bírói úton keresnek jogorvoslást.

Szana András dr. és Wachsmann Alvin dr. tehát a temesvári ítélőtábla mellett működő közigazgatási bíróságnál pert indítottak a közegészségügyi minisztérium ellen. Az elvi jelentőségű per iránt, amely Romániában első ízben fogja tisztázni, hogy a Zeileis-féle magasfrekvenciájú árammal való gyógykezelés betiltható-e hatósági rendelkezéssel, nemcsak Temesvár orvosi köreibben tarthat számot rendkívüli érdeklődésre. A temesvári közigazgatási bíróság egyébként az érdekes kereset tárgyalását június 30-ra tűzték ki.

Keleti levelek

19.

Irja: Baktay Ervin

Talán tulszigoru az indus író és tudós véleménye a Nyugat irodalmáról. En ugyan sok tekintetben egyetérték vele, de hát meglehet, hogy magam is tévedek. Am egy bizonyos: a Nyugat írói és költői gondolkodóba eshetnének, ha figyelembe vennék azt a tényt, hogy ősi kulturájú és modern műveltségű emberek nagy tömegei egyáltalán nem tartják műveiket olyan nagyra, mint ők maguk és esetleg a közönségük. Csak éppen az kellene, hogy belássuk: a világ nem csupán Európa és nem bizonyos, hogy egyetemesen emberi szempontból érték-e az, amit a Nyugaton többé-kevésbé annak tartanak.

Megnyugtató jelenség, hogy a háboru utáni Európában már egészen más, új és egyetemesebb látóköri írók és költők emelik fel a szavukat. Ha egyébre nem is, erre jó volt a nagy világégés. Civilizációnk lőporfüstös, gyilkos gázába fulladt fináléja, sok embert jobb belátásra bírt: több kell, mint amennyivel eddig megelégedtünk, elég volt a privát szórakozásból és a magánügy-problémákból, vagy szerelmes nyögdecslésből a könyvek lapjain, elég volt a „házasági háromszögből” a színpadokon: ha lépést akarunk tartani az előrenyomuló, tisztább, bár sötétebb-börű fajokkal a kultúra terén, akkor mélyebben kell magunkba és az életbe tekintenünk és meg kell értenünk, — ahogy Georg

Nyugat irodalma — kelet szemüvegén át

Kaiser, egyike az ujaknak, mondja, — hogy mi vagyunk a Föld és ennek a Földnek külön arcot kell adnunk a jövőben, mint amilyent (a mi hibánkból) eddig viselt.

Indus birkózóverseny

India klasszikus föld, még pedig nem abban az értelemben, mint Görögország, vagy Itália, melyek csak a régmúlt klasszikus világ töredezett emlékeit őrzik, anélkül, hogy annak szellemét és megnyilvánulásait fel lehetne találni bennük. De Indiában a két-három ezer esztendő vagy még ennél is régebbi múlt sok-sok jelensége elevenen áll elibénk lépten-nyomon, különösen olyan vidékeken, ahol a fehér ember hatása elenyésző maradt és nem változtatta meg az élet kísértő képeit.

Egyike a régmúlt idők eleven hagyományainak az indiai sport. Minden bizonytalanság, az újabb generációk átvették a nyugati sportolási sok ágát is és például az angol nemzetet játéknak, a cricket-nek olyan kiváló művelői akadnak Indiában, hogy nem egyszer válogatott angol csapatok is csak nagy erőfeszítéssel tudnak diadalmaskodni felettük, ha ugyan versenget nem szenvednek. A patialai cricket-együttes is az elsőrangú csapatok közé tartozik. Olykor maga a maharádza is beáll a wickets mellé és akkor aztán a

50%-os menetdíj- kedvezmény a CFR vonalain!

Casino Palace

állandóan nyitva!

score-vezető jókora számokat jegyezhet fel az indus csapat javára: Ofensége egyetlen labdát sem „ereszt át” és ütőjével vagy kiröpíti a labdát a játéktér határain túlra, vagy legalább olyan megszűre hajtja, hogy míg az ellenfél emberei meg tudják kaparintani, ő háromszor is helyet cserél a másik wickets (földbe vert pálcák) mellett örökös játékossal, ami sokat ír az illető csapatnak.

Nem egy sport éppen Indiából származott át a nyugatra, természetesen az angolok közvetítésével. A lovasspólo például ősi indus sport és az indiai pólócsapatok nem egyszer jártak már meg Európát és Amerikát, győzelmet aratva a legjobb nyugati együttesek felett.

Vannak azonban a testedző versengések olyan ágai is, amelyek nem váltak modernékké, hanem megtartották ősi klasszikus jellegüket. A stilus, a keret, a kísértő szokások manapság is ugyanazok, mint talán a Mahábháratá történéseinek idejében voltak. Ilyen az indus birkózás is. Indiaszerte nagy becsületben állnak azok a bennszülött birkózók, akik az átlagból ki tudnak emelkedni. A nép széles rétegei klasszikus lelkesedéssel érdeklődnek a birkózás sportja iránt és egy-egy nagy mérkőzésre messze földről eljönnek a falvak lakói, a közismert bajnokok: szülővárosából pedig, ha ez mindjárt két-napi utazást jelent is, tekintélyes, számban érkeznek azok, akik ugyanolyan lokálpatriotizmus lelkesedésével kísérik ezeket a sporteseményeket, mint hajdan Spárta, Athén, vagy Théba polgárai az olimpiai versenyeket.

A patialai őszi ünnepek hiányosak lettek volna a hagyományos birkózóversenyek nélkül. Maga a Maharádza volt a mérkőzések legfőbb patrónusa és bírja, a díjat is ő adományozta: az ősi indus fegyver, az óriási buzogány volt a díj, de természetesen színezüstről készült, gazdag aranydíszítésekkel.

Két hétig tartott a küzdelem és a nevezetesebb birkózók mind résztvettek abban, ki a messze északi Kasmirból, ki Pandzsábból, ki a Dekkan földjéről, ki a forró délszaki Maiszurból vagy Ceylonból. Szikhek, hinduk és muzulmánok álltak ki a porondra, hogy a díjat elnyerni igyekezzenek. Nap-nap után fogyott aztán a reménykedők száma, s az utolsó mérkőzésen már csak tizenkét pár vehette fel a versenyt. És végül már csak két bajnok közt kellett eldölnie, melyikük viszi el az ezüstbuzogányt, Gunga a lahori bajnok, és Imám Baks, a patialaiak hőse maradt mindvégig leveretlen.

Az indus irkózás eltér a nyugaton elfogadott úgynevezett „görög-római” birkózástól. Leignább még az Amerikában is üzött „catch-as-cath-can” módszerre emlékeztet: ugyanis a viaskodók nemcsak derékon felül ragadhatják meg egymást, hanem akárhol és akárhogyan, mi több, a gáncsolás is megengedett dolog. Csak éppen ütni nem szabad. De a végén itt is az, hogy az egyik küzdőfél kétvállra fektesse ellenfelét. Szabad ég alatt, vörös homokkal hintett porondon mérkőznek a birkózók, még pedig nem trikóban, és sarkatlan cipőben, mint a nyugaton szokás, hanem szinte egészen meztlenségül, minden ruhájuk egy piros uszónadrág léven. Ez is klasszikus jelleget ad a küzdelemnek: a barna, bronzfényű férfitesetek pompás izmainak minden mozdulata, legfinomabb játéka is látható és sokszor az az érzése támad a nézőnek, mintha életrekelte szobrok küzdelmét látná. Remek alakok majdnem mindannyian, csak egy-egy muzulmán birkózó út ki közülök hatalmas potrohával és zsiros bikanyakával. Ősi szokás az is, hogy a viadal megkezdése előtt nem úgy sétálnak a porondra, mint a mi atlétáink, hanem fantasztikus bakugrásokkal s ökölbeszorított kezekkel hadonászva szökkelnek egymás elé.

Anémet szociáldemokrácia, mint a polgári társadalom védője

Mi hozta létre a fasizmust?

A fasizmus nem a háború s nem is mint sokan hiszik, a háború utáni forradalmi mozgalmak által kiváltott ellenhatás terméke. A fasizmust éppen úgy a kapitalizmusnak köszönjük, mint a demokráciát. A feudáliszmussal szemben a fejlődő kapitalizmusnak a demokráciára volt szüksége, hogy megszabaduljon azoktól a gátlásoktól, melyek a kapitalisztikus termelés szabad kifejlődését megakadályozták. Ma azonban, amikor a kapitalizmus által létrehozott, de vele ellenségesen szembenálló bér-munkás osztály annyira megerősödött, hogy vele szemben fel tud lépni egy új gazdasági rend érdekében, éppen úgy, mint egykoron a kapitalizmus a feudáliszmus ellen fellépett, ma ugyanaz a demokrácia, mely akkor jó volt, egyre kényelmetlenebb lesz a kapitalizmus számára, mert megnehezíti védekezését a munkásokkal szemben, akiknek a szervezkedését a demokratikus intézmények megkönnyítik. A kapitalizmus világháborújának terheit a tőke át akarja hárítani természetesen a munkásokra, leszállítja életnivójukat. Ez a örvény azonban olyan nagy ellenállást vált ki a munkásoktól, melyet demokratikus eszközökkel már nem lehet kivédeni. Ezért teszi félre a demokráciát, a parlamentet s teremti meg a fasizmust, mely nem egyéb, mint a tőke nyílt diktatúrája.

A háború előtt a szociáldemokrata pártok voltak a szociáliszmus politikai pártjai, melyek a tőke elleni nyílt küzdelmet irták zászlójukra egy magántőke nélküli, kollektív termelési rend érdekében. A háború kitörésekor az összes szociáldemokrata pártok beszüntették a harcot a tőke ellen s saját országuk tőkéseinek védelmezőivé lettek más országok tőkéseivel szemben. Az imperialista politika védelmét azzal próbálták kimagyarázni, hogy ez csak átmeneti állapot a párt számára. „Az Internacionale a béke internacionáléja” írta Kautsky 1914-ben. Ami alatt azt értette, hogy az osztályharc csak békében lehetséges, a háborúban a nemzeti szolidaritás lép előtérbe.

A háború befejezést nyert s a szociáldemokrata pártok a legtöbb európai or-

szágban nagy, sok helyen döntő szerephez jutottak. A marxista tanok logikája azt kívánta volna, hogy most fogjanak hozzá, jórészt a hatalom birtokában lévén, a szociáliszmus megvalósításához, vagy legalább is a hozzá vezető ut előkészítéséhez. Ehelyett azonban a szociáldemokrácia elhalasztotta a szociáliszmus előkészítésének megkezdését azzal a megokolással, hogy „a semmit nem lehet szocializálni”, előbb fel kell építeni a gazdasági életet kapitalista alapon s majd aztán ott folytatni, ahol a háború előtt elhagyták. Ez a felépíté-
pedig csak azokkal a polgári pártokkal közös munkában történhetik, melyek szintén a felépítést akarják. Ez a háború utáni koalíciós politika elméleti alapja. Minthogy azonban a munkásság egy része nem fogadta el azt az álláspontot s megpróbálta harcot kezdeni a szociáliszmus felépítéséért, a szociáldemokrácia a kapitalista gazdasági felépítés érdekében kénytelen volt most már a „belső ellenség” ellen is védekezni a tőkét, melynek elméletben még mindig tagadója s ellensége lenne. Így lett a szociáliszmus jegyében született szociáldemokrata párt a mindinkább a fasizmus felé sodródó polgárság legfőbb támasza a tőke ellen harcoló munkássággal szemben, annyira, hogy ma már legfőbb ideálját, a demokráciát is feladja s bevallottan a tőke diktatúráját támogatja. Wels pártelnök kijelentése, hogy amennyiben Németországban diktatúrára volna szükség, arra szervezett-sége folytán első sorban a szociáldemokrata hivatott s Severing porosz szociáldemokrata belügyminiszter köztársaság-védelmi törvényét védő beszéde, melyben a törvény ellen agitó jobboldali szélsőséges pártokat figyelmeztette, hogy az egyre növekedő munkanélküliség radikalizálni fogja a munkásságot s a kivételes törvényre a forradalmi megmozdulások ellen van szükség — mind ez nem érthető másképpen, minthogy a német szociáldemokrata párt kész a kapitalizmust a munkásság forradalmi megmozdulásaival szemben diktatórikus eszközökkel is megvédelmezni. Lehet csodálkozni ezek után, ha ellenségei a szociáldemokráciát szociálfasiszta névvel csufolják?

„A szociáldemokrácia Németország legnagyobb polgári párja”

A német szociáldemokrácia munkáspártból kispolgári párttá lett. Ez nem csak összetételének megváltoztatásában nyilvánul meg. Nem csak abban, hogy választóinak jelentékeny része a kispolgárságból kerül ki, hanem első sorban programjának megváltozásában. A szociáldemokrácia eredeti programja volt: a munkásság osztályharcra a tőke ellen. A mai program ezzel szemben: a tőke és a munka érdekeinek kiegyenlítése. Ez a kiegyenlítési program azonban a gyakorlatban úgy néz ki, hogy a szociáldemokrácia évről-évre mindinkább hátrábbi védelmi pozíciókba szorul. Szociáliszmusról természetesen már régen nincs szó.

S a célkitűzések, melyekkel a párt tömegeit tartani próbálja, fokozatosan kisebbre zsugorodnak össze. A forradalom után azt ígerte, hogy a demokrácia segítségével fokozatosan átvezet a szociáliszmusba. 1923. után már csak „gazdasági demokráciáról” van szó, ez a tőkés pártokkal való koalíciós politika elméleti jelszava. De ez se tart sokáig. Jön a gazdasági krízis s a jelszó most már csak „a munkássztály életnivójának megvédése a rosszabbodástól”. S mióta a Brüning-kormány egyre-másra adja ki a szükségrendeleteket, melyek egyebet se tesznek, mint a munkássztály életnivóját rontják, a párt már csak a „helyzet teljes leromlásának megakadályozásáról” beszél.

A célkitűzések ilyen gyorsmenetű összezsugorodásának következménye, hogy a szociáldemokrata párt a legutóbbi választásokon 600.000 szavazatot veszített, minthogy azonban sok helyen kispolgári szavazatokat nyert, kb. egy millió munkásszavazat a vesztesége.

A német szociáldemokrácia így módon nem tudta megvalósítani az egyre szűkebbre zsugorodott célkitűzéseit sem,

ahoz sem volt elég erős, hogy a munkássztály életnivójának jelentékeny leszállítását megakadályozza. Célkitűzése az utóbbi években már csupán negatív, melyet úgy fogalmaz meg, hogy a Brüning-uralom a kisebbik rossz, melyet védeni kell a nagyobbik rossz, a nyílt fasiszta diktatúra ellen. Ezért ha keserves is, lenyeli a szociális biztosítás fokozatos leépítését, a fokozatos bérleépítést fedezi s nem emel kifogást a parlamentet kikaesoló Brüning kormányzás ellen, sőt ellenkezőleg megvédi azt a bal és jobb szélső pártokkal szemben. Amit cserébe elér, az a munkássztály életnivója lerontásának némi meglassítása s hogy Poroszországban megtarthatja kezében az állami apparátust, ami ezer és ezer állami és községi állást jelent a párt számára.

Kérdés azonban, hogy az ár, amit ezért fizet, nem túl nagy-e, nem csak a párt, hanem a munkásság szempontjából is. Mert ez a politika végeredményben éppen az ellenkezőjét éri el annak, amit célzó: nem, hogy megakadályozná a fasiszta diktatúrát, hanem a nyeregbe segíti azt. Mert a nyílt államcsiny Németországban aligha sikerülhetett volna (minthogy Hitler nem is merte megrenskirozni s ma már, mint felesleges dologról, le is tett) a jól megszervezett nagy német munkástömegekkel szemben, úgy, hogy a fasizmus számára sokkal kedvezőbb volt a demokrácia maradványait s a szociális intézményeket, valamint a munkabéreket szép lassan a szociáldemokrácia segítségével leépíteni, mintsem egy államcsinyt reszkirozni kétes kimenetellel. Ugy, hogy a szociáldemokrácia, akarva, nem akarva, a fasizmus útját egyengette s közben önmagát annyira kompromittálta tömegei előtt, hogy ma már aligha tudna komoly ellenállást kifejteni, ha akarna is.

KIVÁLÓ OLAJ, amelyet a Ford karaván autói olajozására választottak

Három hónapon keresztül egy autókaván, amely Ford teher- és személykocsikból, valamint Fordson traktorokból áll, körutat tesz egész Romániában.

Ennek a karavánnak a szervezői a bemutatás minden legkisebb részletét a legnagyobb gonddal készítették elő. Semmiféle áldozattól sem riadtak vissza, hogy ennek a próbautnak a sikerét biztosítsák, főleg, hogy a román közönségnek megmutassák, hogy

ezek az autók megbirkóznak egy 5000 kilométeres ut minden nehézségével, még Európa néhány legrosszabb útján is.

Az Agentia Americana, a Standard Motor Oil romániai elosztó szerve nagy örömmel jelenti, hogy a Ford karaván számára Standard olajat választottak.

Kövessse a Ford karaván szervezőinek a példáját — válasszon Standard olajat, amelyet Amerikában töltenek és pecsételnek le.

STANDARD MOTOR OIL

Vezérképvislet Románia számára:

AGENTIA AMERICANĂ

Calea Victoriei, 126 — Bukarest

STANDARD OIL COMPANY OF NEW JERSEY

Az esőcsináló doktorkisasszony megint szerepelt Bukarestben

Egy soffőr volt az oka, hogy pénteken nem esett az eső Bukarestben

Bukarest, június 27.

45 fokok hőség.

Az emberek kábultan járnak az utcákon. Illetve csak azok merészkednek ki a megpuhult és lágy aszfaltra, akiknek valami életfontosságú ügyük van elintézni valót.

Az egyik bukaresti lap szerkesztőségében megszólal egy telefon:

— Halló... itt Maracineanu doktorkisasszony beszél.

A telefonhuzal tulsó végén valóságos diadalordítás tör ki. Tudni kell azt, hogy Maracineanu kisasszony már hónapokkal ezelőtt bejelentette, hogy egy egészen új módszert talált fel arra nézve, hogy a derült égből, a száraz időt jósó prognózisok dacára esőt tud produkálni.

Az tény, hogy az eddigi kísérletei nem vezettek eredményre és talán ezért volt olyan gunyos a válasz:

— Brávó kisasszony... a legfőbb ideje, hogy egy kis esőhöz segítsen bennünket.

Maracineanu kisasszony komoly tudóshoz méltó hangon diktálja a tollba a közzölni valóját:

— A vasárnapi esőt is én provokáltam. Ma este hét órára megint eső lesz. Csak leteszem ezt a kagylót, máris indulok és megkezdem esőcsinálási munkálataimat... jónapot...

Válaszra nem várva, az esőcsináló doktorkisasszony leteszi a kagylót. Pontosan délután három órakor történt.

Este hat órakor, amikor a bukaresti utcák már teljesen elnéptelenedtek és a hőség már kezdett ténylegesen elviselhetlenné lenni, újból megszólal a telefon.

— Halló, Maracineanu doktorkisasszony beszél.

— Bravo kisasszony, de mi van az esővel?

— Egy kis baj történt... Kérem tessék megírni, hogy ma nem lesz eső. A Pantelimon állomásról beszéllek... A soffőr, a kinek azt mondtam, hogy Tei negyedbe vigyen — ott akartam az esőt csinálni — eltévesztette az utat és kihozott ide a pantelimoni erdőbe... Kérem tessék tudomásul venni, hogy ma nem lesz eső...

Pontosan így történt.

Es most tessék elképzelni, hogy csak tisztán egy soffőr ügyetlenségén mult, hogy a hőségtől felajultán tántorgó bukarestiek nem üdithette fel a jótékony zuhanyt.

Mennyi bajt is csinálnak ezek a soffőrök.

Fehér fogak

minden arcot tetszetőssé és széppé tesznek. A csodálatos üdítő ízű Chlorodont-fogpépnek néha már egyszeri használata folytán fogai elefántcsont fényt nyernek. Probálja meg először egy tubussal. Kis tubus ára 20 Lei a nagy tubusé 32 Lei. Mindenütt kapható!

Hírek

Töröm a fejemet

Valcovicit telítve buval
Összeeszezt Jonešcuval
Hogy az órák mutatója
Utját most már miként rója?

S míg ők bőséggel vitába szállnak
Addig a mutatók állnak
Ambár minden óra derek
Hol hiányzik hát egy kerék?

★

Nyitva marad kiki szája
Milyen lesz a footballpálya
Ha majd férfibíró helyett
Nő előtt hajtának fejet!

Hozzá megy egy deli csatár
Kinél érzésben nincs határ
Szól s piros, mint járványplakát
Bíró ur! Imádom magat!
Inconnue

— A BÁNSÁGI REVIZIÓS BIZOTTSÁG VISSZAADTA A TEMESMEGYEI JEGYZŐK SZERZETT JOGAIT. Temesvári tudósítónk jelenti: Temesortárvármegye tanácsa még az év elején új vármegyei szabályrendeletet készített s abban eltávolította a jegyzőket az adásvételi szerződések, a végrendeletek és hasonló okiratok elkészítésétől, jöllehet a községi jegyzők ilyen okiratok ügyében évtizedeken keresztül nyújtottak segédkezett a falusi lakósságnak. Az új vármegyei szabályrendelet természetesen az amúgy is rosszul fizetett jegyzőket tekintélyes mellékkéréséssel fosztotta meg. A temesmegyei jegyzők selmük orvoslására a bánsági tartományi főbírság reviziós bizottságához fordultak és el is értek, hogy ottan igazat adtak nekik és megállapították, hogy az új vármegyei szabályrendelet szerzett jogoktól fosztotta meg a jegyzői kart. Eppen ezért a reviziós bizottság a temesortárvármegyei új vármegyei szabályrendelet idevonatkozó szakaszait hatályon kívül helyezte.

— AVERESCU NEM MONDOTT LE. Bukarestből jelenti: Az összes fővárosi lapok megírta, hogy Averescu marsall, Maniu lemondásával egyidejűleg benyújtotta lemondását a Néppárt elnökségéhez. Ezt a hírt a marsall most cáfolja, s csupán azt ismeri el, hogy a lemondás megtörtént ugyan, de az tisztán formai volt, mert négy éves mandátuma lejárt. Egyébként a párt ügyeit tovább vezeti.

— ONGYILKOS LETT EGY ISMERT PESTI BANKBIZOMÁNYOS. Budapestről jelenti: Ma délelőtt Kálmán Mór 52 éves bankbizománnyos, aki a pesti tőzsde ismert alakja volt, lakásán mellbelőtte magát. Végzetes tetőt megelőzőleg telefonált feleségének ugyanazon házban lévő iktetébe, hogy jöjjön fel a lakására, mert fontos mondanivalója van. Miután felesége a szobába nyitott, a bankbizománnyos már állott mellet hevert a földön. Iratt, végrendeletét a legnagyobb pedantériával elrendezve alálta írászatán.

— AUTÓSZERENCSÉLTENSÉG BUDAPESTEN. Budapestről jelenti: Ma reggel 8 órakor a Budai főút és a Csalogány-utca kezeleténél autószerelőközés történt. — Az egykötötűn ülő Oláh Árpádot és feleségét elcsúszós állapotban szállították kórházba.

— FRANCIAORSZÁG IS ÜZLETI ÖSSZEKÖTÖTTESBE LÉP A SZOVJETTEL. Párisból jelenti: Franciaország hatályon kívül helyezi az orosz cömping elleni rendszabályait, azon esetben, ha Oroszország francia iparcikket vásárol. Az erre vonatkozó tárgyalások megkezdődtek.

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Bentia v. (szászországi orvos, gyakorlóorvos és börtöngyógyász, spec. a budapesti, gráci és berlini egyetemeken). Brassó, Mester-utca 11. szám

— JÓVÓ ÉVBEN BUDAPESTEN LESZ A PEN-klub KONGRESSZUSA. Hágából jelenti: A Pen-klub ezévi világkongresszusát Kosztolányi Dezső magyar író, a kongresszus elnöke nyitotta meg. Megnyitó beszédében tolmácsolta Magyarország meghívását, amelynek értelmében a nagyírú író-klub jövő évi világkongresszusa Budapesten lesz.

— DRÁGUL A KENYÉR? Bukarestből jelenti: Jonešcu-Sisetti földművelésügyi miniszter elkészítette a petróleum-illetékről és a kenyérbélyegről szóló javaslatát. A miniszter kijelentette, hogy a belyeg nem fogja emelni a kenyér árát, mert ez az ár az ország legtöbb városában a buza belföldi árához képest ugysis tulmagas. A bukaresti sajtó a miniszter optimista nyilatkozatát némi derüvel fogadta.

— A BRASSÓI TABLA JÓVÁHAGYTA JOSIF BANKIGAZGATÓ VIZSGALATI FOGSÁGAT. Josif bankigazgató letartóztatási végzése, amelyet a törvényszék vádta tanácsa megerősített, felebezés folytán ma a tábla vádta tanácsa elé került. Ez a Cetatea bank volt vezérigazgatójának elfogatási végzését 30 napra megerősítette.

— LETARTÓZTATASBAN MARADNAK A SEPSISZENTGYÖRGYI FEKETESZESZESZESZ, CSAK SALAMON MÁRIÁT HELYEZTEK SZABADLABRA. A brassói tábla ma foglalkozott a három hónap óta letartóztatásban levő sepsiszentgyörgyi tizenhárom feketeszese vádlott szabadlábra helyezési kérésével. — A tábla tizenkét vádlott további fogvatartását mondotta ki, míg Salamon Máriát, kaució ellenében, szabadlábra helyezte.

— LETARTÓZTATTÁK A MEDGYESI TAKARÉKPÉNZTÁR VOLT IGAGZGATÓJÁT. Tudósítónk jelenti: A nagyküllői ügyészség rendelte alapján a rendőrség letartóztatta és Brassóba kísérte Jakab Aladárt, a medgyesi Takarékpénztár volt igazgatóját és a bank egyik főtisztviselőjét. A rendőrség ma mindkettőjüket átadta a brassói ügyészségnek. A letartóztatás, — hír szerint, — az ismeretes medgyesi bankbukással áll kapcsolatban.

— CZÁJA JÁNOST LEGYŐZTE A TEMESVÁRI — ADÓHIVATAL. Temesvári tudósítónk jelenti: Czája János, a világhírű magyar birkozóhajnok, akinek testi ereje és ügyessége fölött, ugy látszik, nyomtalanul repültek el az évek, nemrégiben birkozóversenyt rendezett Temesváron. Csak természetes, hogy a legendáshírű izomember szereplését igen nagy érdeklődés kísérte. Czája ugyan sorra fektette két vállra az ellenfeleit, de nem számolt azzal, hogy adóhivatal is van a világban. Valami névtelen feljelentésre megindult ellene a vizsgálat és a szemfüles fináncok megállapították, hogy Czája mester olyan jegyeket is adott el, amelyeket előzetesen nem mutatott be a pénzügyigazgatóságnál. Összesen 500.000 lej bírságot róttak ki rá, jegyadó eltilkolása miatt. Czája mester hiába győzedelmeskedett a porondon! Az adóhivatal arénájában őt is két vállra fektették a kacsaringós paragrafusok.

★ EMESZTÉSI ZAVAROKNAL a „Magnézium Perhydrol Merck” a normális bélmozgás gyors helyreállítását mozditja elő, megszünteti a felfúvódásokat, gyomorégést, valamint a nagymérvű bérjedést és tiszta oxigén kifejlesztése által a belek és a gyomor fejtöltésére rendkívül előnyösen befolyásolja a gyomor-nedveket. A kitűnő szer könnyen bevehető tablettákban kerül forgalomba.

— FÉLARU JEGGYEL LEHET UTAZNI AZ ESZPERANTÓ KONGRESSZUSRA. Tudósítónk jelenti: A lengyelországi Krakó városban megtartandó 28-ik eszperantó világkongresszusra, a román vasutak ötven százalékos vasúti díjkedvezményt adnak a kongresszus látogatóinak.

— HARMADSZOR IS ELNAPOLTÁK A LUPÉNYI TÖMEGMESZARLÁS FÓTÁRGYALÁSÁT. Dévából jelenti: A dévai törvényszék első szekciójának fótárgyalási terme, újolag vizontlatta pénteken Munteant és Buciumant, az 1929. évi augusztus hó 6-iki lupényi vérfürdő főrendezőit és vádlott társait. A 76 vádlott közül nem jelent meg 35, továbbá a megidézett 96 tanu és informátor közül hiányzott 27, s emiatt a törvényszék a fótárgyalást elnapolta október hó 19-ére. Amint a jelek mutatják, e monstruózus bünperben soha se lehet a fótárgyalást megtartani, mert egy pár vádlottnak az elmaradása, a tárgyalás örökös elnapolását vonja maga után.

— Milyen idő lesz? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint erős éjjeli lehülés várható, nappali felmelegedéssel.

— Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre te-le legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Kórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegségek használatjához szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A Ferenc József keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— ELHAGYTA MOSZKVÁT AZ AMERIKAI OCEÁNREPULÓK. Moszkvából jelenti: Post és Gatty, a két amerikai óceánrepülő, tegnap reggel startoltak tovább. Utirányuk folyamán először Omszkyban szálltak le.

— FRANCO ÖRNGYÓT LESZÁLLITOTTA A LEVEGŐBŐL. Madridból jelenti: Néhány nappal ezelőtt Mello Franco őrnagy, a már-már legendás híru spanyol forradalmár, repülőgépről lázító röpiratokat szórt a nagyobb spanyol városokra. Röpiratában arra szólította fel a spanyol népet, hogy legyen készen az új forradalomra, mert ez a legutóbbi nem volt a spanyol nép igazi forradalma. A lázító röpiratok miatt a spanyol kormány eljárást indított az őrnagy ellen s ugyanakkor megfosztotta eddigi méltóságától, amit, mint a spanyol repülésügy legfőbb ellenőre viselt. Madridi hírek szerint a vakmerő őrnagy letartóztatása minden pillanatban várható.

— HATEZERSZAZ LEJ EGY KÉT-SZÁZEZER LEJES CSÉPLŐGÉPÉRT. Dícsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Kis-küüllőben a nyomor és szegénység nem-hogy enyhülne, hanem napról-napra súlyosabb méreteket ölt. A pénztelenségi fronton elesettek jellemzésére mondjuk el az alábbi esetet: Kovács Gyula sövényfalvi gépész, aki egyike volt a község jobbmodu embereinek, a jelenlegi nyomoruságos gazdasági viszonyok között szintén elvérzett a nyomor-fronton. — A nyomasztó körülmények között adósságot csinált, amelyet azonban a kijelölt időre nem tudott visszafizetni. Futott minden-hová, de pénz sehonnan sem tudott szerezni. Hitelezői árverést kértek ellene, a melyen adóssága fejében elárverezték többek között a 200 ezer lejt erő cséplőgarnitúráját, amelyért mindössze 6100 lejt tudtak elérni.

— KABITÓSZER ÉS NAGYPOLITIKA. Genfből jelenti: Negyedik hete ülésezik Genfben a nemzetközi kábítószereellenes kongresszus, amelynek feladata az lenne, hogy megakadályozza az opium, morium és más kábítószerek törvénytelen forgalombakerülését. Ennek elérése érdekében a kongresszus korlátozni akarta a kérdéses szerek előállítását. Ez a megoldás azonban erősen sertené a nyersanyag termelő államok gazdasági érdekeit, érthető tehát, ha a javaslat fölött elke-seredett harc keletkezett. Különösen két csoport került szembe egymással: az angol és a német vegyipar. Legutóbb a japán tervezet alapján, plenáris ülés hozott az ügyben határozatot, ezt azonban a következő ülésen ismét elvetették. A kongresszus ezek után most már július hetedikéig marad együtt, mert Anglia felvonultatta szavazására valamennyi domini-mát s így a termelő államok kisebbségben maradtak.

— KÉTSZAZ KOMMUNISTÁT TARTÓZ-TATTAK LE VARSÓBAN. Tudósítónk jelenti: A lengyel kormány újabb erőteljes intézkedéseket foganatosított a kommunista mozgalom letörésére. A legutóbbi napok folyamán a hatóságok Varsóban és környékén 200 kommunistát tartóztattak le. A letartóztatások mögött állítólag nagyobbarányu kommunista összekövés áll.

Megkezdődött az olcsó maradékok klárusítása

Haas József

cégnél

BRASSO, KAPU-UTCA 12. E

TENISZ

-labdák Lei 45.-161
-ütők . 500.-161

felszerelések legolcsóbban
GELLER sportüzletében
Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-u.) 36
Egyesületi tagoknak 10% engedmény.

Nincsen jobb a Tanától svábbogárpor-nál.

Kapható drogériákban, fűszer- és festékkereskedésekben. E

Lapunk folytatólagos, zavar-talan küldését csak úgy biz-tosíthatjuk, ha IDEJÉBEN GONDOSKODIK:

az előfizetés megújításáról

FIGYELJE MEG a címkén fel-tüntetett lejáratot s ha lejárt az előfizetése, ujítsa meg idejében!

★ DOUGLAS FAIRBANKS „A makrancos hölgy” című hangosfilmben, a közönséghez fordulva, azt mondja: „Aki a nőszelidítés-hez jobban ért, mint ő, bizonyítsa be.” Mi pedig azt mondjuk, hogy senki kezében az ostor nem pattog úgy, mint az ő kezében, senki kacagni úgy nem tud, mint ő, senki nem viv és senki nem tud olyan toporzékoló lendülettel, szerelmesen hódítani, mint ő. Asz-szonnyt szelidíteni, csak ő tud. Aki őt ebben a filmben, „A makrancos hölgy”-ben látja, az soha el nem felejtí ennek az egyedüli nagy művésznek alakítását, Shakespeare vigjátéka alkalmat nyújt ennek a nagy művésznek ér-zékei és temperamentumának kitombolására. A film kiállítása és rendezése külön élmény. A brassói Ero filmvállalat gyöngysorozatá-nak remeke ez a film. Bemutató: pénteken, június hó 26-án, az Astra Mozgóban. A film előtt Liszt Ferenc: „Magyar rapszódiaja” lesz érdekes változatban bemutatva.

★ ARVERÉSI HIRDETMEY. A vagy-on-bukott Müll György és testvére, feketehalmi-cég, a csödeleltár ingóságai, 1931. évi július hó 9-én délután 4 órakor Feketehalomban elár-vereztetnek. Felvilágosítást ad dr. Falk Her-mann ügyvéd, mint csödtömeggondnok, Bras-só. Telefon 39.

★ NYILVANOS KÖSZÖNET. Néhai özv. Balázs Ferencné emlékére Balázs Sándor és neje 500 lejt adományoztak a brassói re-formátus aggmeház javára, amit ezton is. köszönettel nyugtáz a Nőszövetség elnöksége.

★ NOTRE DAME, nyilvánossági joggal bí-ró francia zárdában, Nagyváradon folyó évi július hó 1-én kezdődnek a francia nyelvkr-zusok, szeptember 1-én a rendes előadások, francia nyelven, ugyszintén az óvódában, 4 elemi, I., II., III. liceumi osztályokban is. Ki-vánatra prospektust küldünk.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 14621—1931. Serv. Economic.

ARLEJTÉSI HIRDETMEY

Folyó évi július hó 10-én délelőtt 9—11 óra-kor a városi gazdasági ügyosztályban, a vá-rosi utakra szükségelt kavics és törmelék. (kb. 4000 k. m.) szállítása céljából egy máso-dik nyilvános árlejtés, lepecsételt, belyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni, a nyilvános számvitelről szóló törvény 98—110. cikkeinek alkalmazásával.

Az ideiglenes óvadék a szállítás értékének 5 százaléka.

A közelebbi feltételek a városi mérnöki hi-vatalban betekintheők.

Brasov, la 25. Junie 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte:
Suciú m. p.

Secretar General:
Socaciú m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 15102—1931. serv. econ.

HIRDETMEY

A városi interimár bizottság határozata alapján ezennel közzé tesszük, hogy a folyó évi június hó 30-ára kiűzött árlejtés, az au-tóbuszok megszerzésére vonatkozólag, további intézkedésig elhalasztatott.

Brasov, la 27. Junie 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte:
Suciú m. p.

Secretar General:
Socaciú m. p.

Astra (Apolló) Mozgó

Brassó

Szombaton és vasárnap fut még

makrancos hölgy

c. hangosfilm, Shakespeare vigjátéka után
Főszerepben:

Douglas Fairbanks
és **Märy Pickford**

Ezenkívül Liszt Ferenc „Magyar rapszódiaja” lesz vetítve.

Vasárnap d. e. nagy ifjusági előadás

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSO

Szombaton, vasárnap, hétfőn premier! Német beszélfő filmszenzáció: CLAUDE FERRERE világhírű regénye filmen

EMBER, AKI ÖLT

(DER MANN DER DEN MORD BEGING)

Főszerepben: Conrad Weidt, Trude von Molo, Heinrich Georghe
WESTERN ELECTRIC beszélfőgép. Magyar felirat.

Előjáték: A legújabb Fox Journal PICCARD professzor-al

Vasárnap és hétfőn matiné
délelőtt 11—1-g

„Fehér árnyak”

LUPE VELEZ-zel

0—15 lejes helyárrakkal.

Következő műsorujdonságunk
A jó házassághoz nem kell hozomány
(ELŐBB HANNA AZUTÁN PANNA)

Vidám német filmoperette

Közgazdaság

Kincsel, amikkel senki nem lörödik

A bányászta felelevenítésével megszűnne a munkarélküliség Romániában II. Érces és fémek

Bukarest, június 27.

A különböző érces, fémek más bányatermékek összességének kiterjedése 1920-ban 197.624 tonna volt, amely mennyiség 1929-ben 452.540 tonnára emelkedett, azaz 229 százalékkal. A fémbányászat legbővebb éve, akárcsak a széné, az 1927-iki volt, nemességfémek közül

az aranytermelés az 1927-évi 707 kilóról 1929-ben 2006 kilóra és 1930-ban 2213 kilóra emelkedett, az ezüsté az 1927-évi 2135 kilóról 1929-ben 43 kilóra emelkedett, de 1929-ben 2822 kila esett vissza.

Az ércesek közül 1920-ban 4000 tonna, 1922-ben 3444 tonnát, 1923-ban 147 tonnát, 1926-ban 22.640 tonnát, de 1928-ban már csak újra 3527 tonnát és 1929-ben ismét 12.503 tonnát termeltek. Ólom és antimón 1920-ban nem termeltek, 1921-ben 33 tonnát, amely 1929-ben 16 tonnára esett vissza, majd 1925 és 1928 között egyáltalán nem bányáztak. — Érdekes, hogy ennek ellenére más fémekkel való előfordulásokból

az ólomtermelés évről-évre emelkedést mutat és az 1920. évi 19.000 tonnával szemben (38 millió 14 ezer lej érték), 1929-ben elérte a 72.346 tonnát, (24 millió 114.811 lej értékben.)

Az ólomtermelés értéke világgiazi árak hullámzása folytán az 1927. évi 284 millió 760.662 lejről a mennyiségi növekedés ellenére, visszaesést mutat.

A vasbányászat 1920-ban 73.839 tonna volt, 1924-ben 102.557 tonna, majd 1927. óta állandóan visszaesik és 1929-ben már csak 90.014 tonnát tett ki. A világháború alatt tett szert nagy jelentőségre a mangánérc, amelyből 1920-ban 3369 tonnát, 1923-ban 12.31 tonnát, 1929-ben 55.058 tonnát termeltek, jóközbeni visszaeséssel.

Alumínium-termelésünk nagyon gyenge, mert a világhírű bihar bauxittelepeket a nemzetközi tröszt nem engedte kiemelni, a nagyobb áresések megadályozása érdekében.

Ebből a nagyjövőjű ércből 1920-ban és 1921-ben egyáltalán nem volt bányászat, 1922-ben 3737 tonna volt a termelés, 1923-ban 4162 tonna, azután megint kétéveszünet következett, 1926-ban 745 tonna, majd egy kis nekilendüléssel 1706 tonna, hogy aztán 1928-ban visszaesett 653 tonnára és 1929-ben ismét feljuttatott 926 tonnára.

Tíz év alatt tehát mindössze 11.929 tonna alumíniumércet bányásztak Romániában, a hol a világ egyik legnagyobb és legjobb bauxittelepe van.

Biztosító jövőnek nézett lébe az aszfalt bányászata is, amely az 1920. évi 1036 tonnáról a következő évben már 14.122 tonnára ugrott és kisebb-nagyobb ingadozások után 1927-ben elérte a 30.712 tonnát, hogy azután 1928-ban visszahátrált 8875 tonnára és 1929-ben teljesen megszűnjön. Ezekben a számokban benne van a mindenkori kormányok kétbalkézes gazdasági politikája és a virágzásra hivatott romániai bányáipar egész sorsa.

A különböző ércesből 1920. és 1929. között nyert fémek értéke 2 milliárd 35 millió 285.546 lej volt.

Ez a szám is mutatja, hogy milyen mostoha elbánásban van része nálunk a bányászatnak, amely túlnyomó részben magánkézen van.

A sóbányászat Romániában állami monopólium és ez is egyik oka annak, hogy a hi-

hetetlenül gazdag tépeket nem lehet olyan intenzíven kiaknáznis, hogy 1929. óta a sóbányászat visszafejlőben van.

A sőfőlöslég ekspozálása érdekében éppen úgy nem történik semmi, mint az ércbányászat előmozdítására.

1920-ban 246.976 toni sőt fejtettek, 72 millió 953.258 lej értékbe. A legjobb év 1926. volt, amikor kerek számban 50 ezer vagon sőt termeltek, 780 millió 280.465 lej értékben.

A Stewart-szerződés után

A svéd útszerződéssel is botrány készül

A közlekedéügyi miniszter pocskéknak tartja a svéd utépitőtársasággal kötött kontraktust

Bukarest, június 27.

Még élénk emlékezeten él a „Stewart”-angol társaságalkötött utépitési szerződés botránya, amelyből kiderült, hogy az egész állami infrastruktúra közönséges szélhámos volt, tekintve, hogy a Stewart-cég hamis lakot nevezett az építési munkálatok finanszírozójaként.

A viharok alig ültek el, alig sikerült egy komolyan látszó svéd utépitőtársasággal egy újabb szerződést megkötöni és már is újabb botrányok vannak kirobbanóban. Mint ismert, a stabilizációs kölcsön második részletének megkötése alkalmával szerződés jött létre az állam és a „Svenska Atiebolaget” svéd utépitőtársaság között a romániai országutak újjáépítésére. A Jorga-kormány Valcovici közlekedéügyi miniszter utján átnézte a svéd társasággal kötött szerződést és ennek kapcsán megállapítást nyert, hogy

azt teljesen egyoldalúan kötötték meg, olyan feltételek között, amelyek sohasem biztosíthatják a romániai

utak siralmas állapotának megjavítását.

A kérdéssel kapcsolatban maga Valcovici közlekedéügyi miniszter is a következő feltűnést keltő nyilatkozatot tette:

— A szerződésnek két árnyoldala van: elsősorban az, hogy az árak horribilis magasan vannak megállapítva. Legkevesebb 25 százalékkal előnyösebb árak mellett is meg lehetett volna kötni a szerződést. Másodszor a szerződésben kikötött állami felügyelet nem nyújt elég lehetőséget arra, hogy a munkálatok minőségét kellőképpen ellenőrizni lehessen.

— Ilyenformán tehát közepes munkáért sokat fogunk fizetni. Ennek ellenére — fejezte be a miniszter nyilatkozatát — a román államnak be kell tartani a szerződést, bármilyen hátrányos is volna az részünkre, mert erre a stabilizációs szerződés kötelez.

Ime egy újabb bizonyíték arra nézve, hogyan fizetettük túl a nyomorgó adófizetőkkel a középértékű köz munkákat.

60 millió lej alaptőkével 1 milliárd lej betétet kezelt a Banca Generala

Bukarest, június 27.

A péntek reggeli lapokban már elrejtett kommunikáció jelentek meg arról, hogy a Banca Generala nem tudta eleget tenni a betétesek rohamának, kénytelen letéteit beszűntetni és önmaga ellen kényszer-egyezséget kér.

Ugyanakkor azt is jelenti a bank, hogy a betéteseknek száz százalékosan fizeti vissza a pénzeiket, abban az esetben, ha nyugodtan maradnak.

A Banca Generala fizetési képességének mérlegeléséhez tudni kell azt, hogy a bank több mint egy milliárd lej betétet kezel alig hatvan millió lejes alaptőke mellett.

A különböző alarmhírek hatására indult meg a betétesek rohama a bank ellen, mely rövid néhány nap alatt több mint 250 millió lej betétet fizetett vissza. Három nappal ezelőtt aztán teljesen kiürültek a bank trezorjai és ekkor a bank igazgatósága a Nemzeti Bankhoz fordult segítségért. A bajba jutott bank vezetői, Duca, a liberális párt elnöke, Milea volt külügyminiszter és Victor Antonescu, a liberális párt közgazdasági szakértője együttesen mentek a Nemzeti Bankhoz és ígéretet is kaptak, hogy se-

gítenek a bajba jutott pénztörzseten.

Ez azonban érthetetlen módon nem követhetett be idejében.

Amikor a bank vezetői látták, hogy a hivatalos helyről remélt segítség késik, a bukaresti nagybancokhoz fordultak segítségért. A kérés nyomán a Banca de Credit Roman, a Banca Romaniei és a Marmorosch Blank, valamint a Banca Moldova

három nappal ezelőtt 100 millió lejes kölcsönnel segítették a megszorult pénztörzset megmentésére.

Ez az összeg azonban még arra sem volt elég, hogy egy nagybétést kielégítsenek, úgy, hogy nem maradt más hátra, mint beszűntetni a fizetéseket és kényszer-egyezséget kérni.

Mint fentebb említettük, a Banca Generala, amely a német megszállás alkalmával az emlékeztető félig-némó, féligróman Generala-bankjegyeket bocsájtotta ki, majdnem egy milliárd lej betétet kezel, melynek nagyrésze részint hitelek formájában, részint ipari vállalkozásokban ki van helyezve.

A Generala-bank fizetési képessége a Nemzeti Banknál is mély megdöbbenést keltett. A Nemzeti Bank vezetősége Anghelescu bankkormányzó elnöke alatt

Hogyan tünteti a kellemetlen b Gyorsan, biztosan

Egyetlen modern fiatal lány sem engedheti meg semmi körülmények között, hogy, midőn kellemesen elnyul a homokstrandon, fedetlen lábszárrakkal, testét elcsuntyítsák a felesleges hajszálak és pelyhek. Semmi se rontja annyira megjelenésének varázsát, mint a teljesen felesleges hajszálak. Hölgyek, akik adnak valamit az eleganciájukra, nem használják többé a borotvát, felesleges hajszálak és pelyhek eltávolítására. Ezt az eszközt kellemetlennek találják s emellett fekete pontokat hagy a bőrön: s ami még ennél is fontosabb: előmozdítja a hajszálak gyors és még sürűbb növekedését.

Kitűnő vegyésznek sikerült végre tökéletesíteniök egy illatosított krémet, amelynek segítségével a felesleges hajszálak és pelyhek radikálisan, gyorsan és könnyen eltávolíthatók. Ez az illatosított krém valódi amerikai készítmény és

ODO-RO-NO

szőrtelenítő krém

elnevezés alatt mindenütt ismeretes.

Az ODORONO szőrtelenítő krém úgy használható, ahogy a tubusból kijön, minden speciális előkészítés nélkül. 5 perc alatt a felesleges hajszálak és pelyhek teljesen elvannak távolítva s utána a bőr sima, finom és bársnyos marad. Az ODORONO szőrtelenítő krémet asszonyok milliói használják az egész világon.

A ODORONO szőrtelenítő krém nagy tudományos gondattal készült, nem izgatja a bőrt s egyúttal kitűnő bőrápoló krémnek is tekintendő. Az ODORONO különös bájt és varázst kölcsönöz a hölgyek lábáruinak és karjainak.

Jegyzet. — Az ODORONO szőrtelenítő szer gyógyszerárakban, drogeriákban és illatszerárakban kapható. Ahol nem kapható, onnan forduljanak direkt a romániai vezérképviselőhöz: PARFUMERIA ELITE, Bucaresti, I. Calea Victoriei 39.

gyűlést tartott, melyen széleskörű intézkedéseket fogantatosítottak az esetleges újabb pénzügyi krachok megakadályozására. Anghelescu kormányzó ma délelőtti hosszasan tárgyalt Argetoianu pénzügyminiszterrel, akivel apróhatalmat a Nemzeti Bank vezetősége által kilátásba helyezett intézkedéseket.

Igen sokan a Nemzeti Bankot vádolják a bukaresti nagybanc tönkremenetelével.

Pénzügyi körök véleménye szerint a Nemzeti Bank a betétek teljes összegét kitevő visszafizetési rendkívül segéllyel kellett volna hogy segítségére siessen a veszélybe jutott banknak.

Valószínűnek látszik, hogy a kormány és a Nemzeti Bank akciója eredményes lesz, úgy hogy a bajba jutott Banca Generalat is szanálni lehet.

HA BUTOR

LEGYEN

SZÉKELY & RÉTI

BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST

BRASSÓ
NAGYSZEBEN

MOTTO:

ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-
BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Használjon csak

DIAMOND

boroiva-pengét

